

INVĂȚĂTORUL

ORG. ASOC. INVĂȚĂTORILOR ROMÂNI DIN ARDEAL, BANAT, CRIȘANA ȘI MARAMUREȘ.
REVISTĂ PEDAGOGICĂ SOCIALĂ.

Adunarea generală a Asociației la Brașov.

Convocare.

Comitetul central al Asociației învățătorilor români din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș și Comitetul central al Societății „Gheorghe Lazăr” convocă prin aceasta a VIII-a adunare generală ordinară a Asociației și a VI-a adunare generală a Societății „Gheorghe Lazăr” pe zilele de 29, 30 și 31 August a. c. la Brașov în sala Prefecturii județene, cu următoarea ordine de zi:

Ședința I-a a Asociației în 29 August a. m.

1. Participarea la serviciul divin.
2. La ora 11 deschiderea adunării generale și constituirea biroului.
3. Raportul general al Comitetului central.
4. Raportul cassierului general al Asociației și prezentarea proiectului de buget pe an 1926—27.
5. Raportul administrației revistei „Invățătorul”.
6. Alegerea a trei comisiuni de verificare a rapoartelor.
7. Conferință.
8. Masă comună.

Ședința I-a a Societății „Gh. Lazăr” în 29 August ora 4 d. a.

1. Deschiderea adunării generale.
2. Raportul Comitetului Soc. „Gh. Lazăr”.
3. Raportul cassierului.
4. Raportul directorului administrativ al Casei Învățătorilor din Cluj și prezentarea gestiunii pe anul financiar 1925.
5. Alegerea a două comisiuni de verificare: a) pt. cenzurarea raportului general și gestiunea cassierului, b)

pentru verificarea gestiunii Casei Invățătorilor pe anul fin. 1925.

Ședința a II-a a Asociației, Luni 30 Aug. ora 9 a. m.

9. Situația materială a corpului didactic primar.

10. Chestiunea sanatoriilor pentru corpul didactic.

11. Chestiunea ridicării unui monument în memoria învățătorilor ardeleni, căzuți în război.

12. Inițierea unui Cămin pentru fete de învățători, studente la Universitatea din Cluj.

13. Problema unificării organizațiilor învățătoresți din România.

Ședința II-a a Soc. „Ch. Lazăr“ la 30 August ora 4 d. a.

6. Rapoartele comisiunilor de sub punctul 5.

7. Modificarea Statutelor „Fondului Gh. Lazăr“ și ale Căminului „Casa Invățătorilor“ din Cluj.

8. Alegerea președintelui Societății în locul decedatului dr. Gh. Vilt.

9. Eventuale propuneri.

10. Inchiderea adunării generale.

Ședința a III-a a Asociației, Marți 31 August ora 9 a. m.

14. Rapoartele comisiunilor de sub punctul 6.

15. Eventuale propuneri.

16. Inchiderea adunării generale.

Consiliul general va ține ședințe în ziua de 28 Aug. ora 6 p. m. Propunerile sunt a se trimite cu 8 zile înainte. Incartiruirile se vor face de către comitetul secției județene Brașov. Delegații secțiilor județene și participanții vor beneficia de o reducere de 75% pe CFR. Fiecare participant va călători cu bilet de jumătate dela domiciliu până în gara Brașov. Cu acel bilet, care trebuie păstrat, se va putea reîntoarce acasă, pe baza unei adeverințe, primită dela biroul Congresului, care va confirma participarea. După congres, în cazul că va fi timp favorabil, se va face o excursie pe Valea Prahovei.

Cluj, la 25 Iulie 1926.

ss. *Traian Șuteu*

preș. Asociației

ss. *Emanuil Eremie*

v.-preș. Soc. „Gh. Lazăr“.

ss. *Gavril Almășanu*

secr. gen. al. Asociației

ss. *Andrei Pora*

secr. Soc. „Gh. Lazăr“.

LA BRAȘOV.

(Al VIII. lea congres Învățătoresc în zilele 29, 30 și 31 August 1916)

Încă vara trecută, la Timișoara, s'a hotărît, ca congresul anului acesta a Învățătorimei de dincoace de munți să se țină la *Brașov*. Conform acestei autorizări, Comitetul central, după ce a luat cuvenitul contact cu colegii fruntași din această localitate, l-a și convocat, pe zilele 29, 30 și 31 August 1926. Cuvine-se deci ca din acest privilegiu să ne ocupăm nițel cu acest important centru, unde totdeauna a palpitat o însemnată *viață socială, industrială și culturală*: — iar la urmă să insistăm asupra importanței deosebite, pe care trebuie să o aibă de astădată manifestația noastră, prin însemnătatea ce o au marile problemele dela ordinea zilei.

Brașovul, după cum ne arată marele nostru istoric N. Iorga, ar fi fost o veche așezare slavă. Mai târziu (1141) regii ungari, pentru a-și sprijini opera de încreștinare, au adus în mai multe rânduri coloniști germani, cărora pe lângă însemnate privilegii le-au dat în folosință cele mai frumoase și bogate câmpii luate dela populația românească. Una dintre acestea eră fără îndoială și *Tara Bârsei*, pe care *Sășii* noi sosiți s'au grăbit să pue stăpânire. Și pentru a-și arăta recunoștința binefacerilor împărătești, slavonescul *Brașau* l-au numit: *Kronstadt* (adecă Cetatea coroanei). Ajuțați de mari drepturi și puține datorii, au dat altă dezvoltare vechiului oraș, încât chiar și astăzi are aspectul unui oraș minoritar de colorit săsesc, fiind bine susținut în aceasta nuanță și de puternicile comune săsești din jur

Brașovul totdeauna prin situația sa geografică a fost socotit ca loc viliager. Fiind unul din cele mai pitorești orașe, cu aer curat, sănătos, verdeață multă, e clasat ca una dintre cele mai frumoase și încântătoare stațiuni climaterice. Ajuțat și de o comunicație excelentă din oricare parte a țării, dela unire încoace a devenit un *important centru social*, care în sezonul de vară suferă de o însemnată supra populație.

Din cele mai îndepărtate vremi *Brașovul* a avut vestite fabrici de postav, sticlă, bere, hârtie ect. a căror produse erau desfăcute în toate părțile Principatelor române. Dar fiindcă vechea monarchie nu vedeă cu ochi buni aceste legături comerciale cu țara liberă, prin diferite pedeci a stângenit avântul comercial, care îl luase acest oraș la fosta frontieră. Și deoarece debușeul de desfacere al întreprinderilor industriale eră peste graniță, pentru a nu renunța la aceste favoruri, rând pe rând au trecut și capitalurile cu cei ce le învârteau, pentruca cu ele să se înfiripe o nouă industrie pe valea Prahovei, în localități ca: Azuga, Câmpina. ș. a.

Primii locuitori români ai orașului au fost *proverbiailți cărușăști*, cari duceau mărfurile renunțiilor negustori. Cu vremea instărindu-se au întemeiat căznicii, și ridicat gospodării stabile,

care astăzi fac cinste părților laterale ale orașului. Fiind oameni vrednici, cu întinse legături n'au întârziat nici ajutoarele domnești din Vechile Principate. Astfel Basarab bătrânul le ridică biserica sf. Nicolae, Petru Cercel o infrumusețează, iar Const. Brâncoveanu o inzestrează cu moșii. *Acești căruțași cu vremea au devenit ei înșiși mesteșugari, rivalizând și concurând pe vechii breslași sași.*

Ajunși la o respectabilă poziție materială, au știut să se îngrijească și de cele sufletești. Astfel au știut să-și ducă între ei oameni însemnați, cari înțelegându-le inclinările culturale n'au întârziat, ca în locul școalelor grecești și săsești să le deschidă alte'e românești. Și între acești bărbați aleși ai neamului, de numele cărora se leagă primele începuturi de cultură ale Românilor brașoveni, sunt : valorosul scriitor popular *Ioan Barac*, harnicul Nestor al ziaristiceii române *Gheorghe Barițiu*, și bardul național al literaturii noastre *Andrei Murășanu*. Aceștia au început munca de reedșteptare atât de pe catedrele lor cât și de pe anvomul cel mai înalt al primelor tribune românești, cum erau de acele vremuri : „*Gazeta de Transilvania*“ și „*Foaia pentru minte inimă și literatură*“. Prin acești oameni de inimă și alți câțiva cu dare de mână s'au pus temelile școlilor de mai târziu : *liceul, gr. ort., școala reală, comercială și cea de gospodărie pentru fete, care au stabilit pentru toate vremurile reputația culturală a Brașovului*. Căci tot ce a avut și are neamul nostru mai de seamă în trecut și prezent se datorește în mare parte acestei citădele naționale. Să ne gândim la strălucitele nume, cari au trecut din lumea celor vii și cari au ilustrat cu știința lor catedrele școalelor din Brașov ca : *Mesotă, I. Lăpădatu, V. Onițiu, A. Bârsan, Al. Bogdan* s. a., iar între cei ce trăesc : *V. Goldis, Blaga, Ax. Banciu, I. Bunea, A. Ciortea, Nic. Bogdan* și toți ceilalți, cari cu sufletele lor mari au contribuit la creșterea atâtor rânduri de generații ale intelectualilor români de azi, din mijlocul cărora se desprind figurile : *S. Sale Patriarchul dr. M. Cristea*, și a miniștrilor : *Jrațul Lăpedatu, Oct. Goga, dr. I. Lupaș*. s. a. mulți, cari ne scapă din vedere.

Deci atunci, când dăscălimea română își va îndreptă pașii spre Brașov pentru a hotărî de soarta sa, a școalei române și a învățământului național, să nu uite că pășeste în un centru vechiu cultural, care și-a lăsat razele purtătoare de lumină chiar pe mulți, cari fac cinste rândurilor noastre. Revederea plaiurilor brașovene, precum și a instituțiilor înprăstietoare de cultură le va aduce aminte de multe episoade plăcute din viața lor de studenți năcăjiți, cari luptându-se cu nevoile vremi nu-și dădeau seamă că aceste lăcașuri alături de alte câteva ca, cele din : *Blaj, Sibiu, Năsăud, Caransebeș, Arad, Lugos, Brad, Beiuș și Gherla* au grăbit pregătirea sufletelor și înălțarea inimilor, pentru prăznuirea celei mai mare sărbători ce a avut vreodată neamul nostru : **înfăptuirea idealului românesc.**

Nu avem deci, decât vorbe de indemn pentru toți frații colegi, cari au la inimă dragostea față de tagma lor, și interes față de școala română în serviciul căreia s'au pus, ca cu toții, cu mic și mare, tiner și bătrân să alerge la Brașov pentru zilele de 29, 30 și 31 August, când cu prilegiul al VIII-lea congres, să vor discuta atâtea probleme de interes general, ce ne privesc special pe noi învățătorii români din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, precum și învățământul din România întregită.

Vom discuta situația materială, socială, culturală și politică a învățătorului în cadrele noului stat român.

Ne vom ocupa de felul cum organizația noastră ar putea ajuta în mod mai intențiv ușurarea creșterii fiilor și ficelor de învățători atât în reședințe de județe, cât și la centrele principale cu academii și facultăți universitare superioare.

O sfântă datorie de pietate am avea și față de colegii noștri morți pe diferite câmpuri de luptă, cărora nu le-a fost dat să supravețuiască zilele mari de libertate și glorie națională ale reîntregirii granițelor etnice ale neamului nostru. Acești foști tovarăși ai noștri — eroi fără nume — ar fi mai liniștiți în mormintele lor necunoscute, văzând cum colegii rămași în viață nu iau dat uitărei. Din contră sunt fermi hotărâți a le eterniza numele prin un monument adânc grăitor al dragostei ce ne leagă pe cei din viață cu cei de pe tărâmurile vecinicii. Aceasta ar fi tăria sufletească supranaturală, care ne-ar însuflă putere făcătoare de minuni, cu care noi am putea realiza multe lucruri folositoare pentru noi, ai noștrii, pentru neam și patrie.

Comitetul central se va îngriji ca în cadrul desfășurării programului, să nu lipsească o conferință a unui bun îndrumător și cunoscător ale marilor probleme ce trebuie să preocupe școala românească și slujitorul ei, pentru o mai bună prosperitate și consolidare a statului și o mai perfectă unificare sufletească a neamului.

Nu vom neglija, ci din contră ne preocupă în mare măsură aflarea modalității de apropiere și conlucrare comună și cu celelalte Asociații surori din provinciile reunite.

Și în sfârșit vom căuta mijloacele de a împințea la lucru unele secții mai puțin active, pentru un mai vădit interes față de Asociație, revistă, și „Fondul Gh. Lazar“.

Deci până la întâlnire salutul obicinuit între colegii noștri să fie: „La Brașov.“

Voila, la 1 Aug. 1926.

Traian Șuteu

președ. Asoc. Inv.

Pentru „Vatra școlară“.

În numărul din urmă, al revistei „*Vatra școlară*“ ce apare la Sibiu, Dl. C. Stan inspector școlar la regiunea Sibiu în cadrele articolului „*O anchetă*“, publicat în fruntea revistei, ocupându-se de chestiunea examenelor de definitivat pentru învățători, critică atitudinea avută de conducerea Asociației noastre învățătoarești, relativă la acele examene.

În acelaș număr al revistei, Dl. P. Petrescu, deasemenea inspector primar la regiunea școlară Sibiu, se declară foarte nemulțumit de atitudinea Asociației noastre cu privire la mișcarea recentă a înființării sanatoriilor pentru corpul didactic primar. La rubrica „*Spicuri din reviste*“, tot în numărul menționat al aceleiași reviste, probabil tot unul din cei doi redactori, mai aduce o acuzațiune conducerii Asociației noastre, care ar fi „paralizat“ congresul dela Chișinău al Asociației generale a corpului didactic primar din vechiul regat, prin acțiunea unui „contra-congres“ ținut de noi la Timișoara pe una și aceeaș dată.

Pentru că se face marea onoare de a ni-se dedica aproape un număr întreg, ne simțim îndatorați a examina pe rând cele trei capete de acuzațiuni și a face în aceeași vreme apel la sentimentul de dreaptă judecată a colegilor noștri de pretutindenea.

Mai întâiu ținem să confirmăm cu toată francheța, că conducerea Asociației noastre s'a ridicat hotărît împotriva ordinului ministerial prin care o seamă de învățători din Ardeal au fost obligați să dea examenul de definitivat. Aceasta acțiune a fost determinată din considerațiuni de pură legalitate. Existau învățători cu câte 6 ani de serviciu cu diplomă în regulă, *cu titlu definitiv*, numiți cu Decret și erau chemați să dea examen de definitivat sub amenințarea că, în caz contrar nu vor fi avansați în leafă. Asociația noastră primea cu duimul plângeri de felul acesta și dela particulari, dar și dela secțiile județene.

Acestea din urmă, luase hotăriri oficiale, prin care cereau intervenții urgente de către centru. Și chiar înainte de a cunoaște punctul de vedere al centrului în aceasta chestiune, ele au adus hotăriri de protestare împotriva acelei dispozițiuni, care nesocotea drepturile câștigate ale învățătorilor din Ardeal.

După cercetări obiective, conducerea Asociației noastre, și-a însușit în întregime excepțiunile formulate de particulari și de secții, a organizat mișcarea în cadrele legalității, prezentând memoriile motivate Ministrului prin delegațiuni și ridicând chestiunea și în Parlament. Iar când s'a convins, că aceste intervențiuni au rămas infructuoase, aceasta conducere a adoptat altă tactică de luptă, mai puțin legală ce-i drept, aceea de a îndemna pe cei interesați să nu se prezinte la examene.

Lupta eră în toiul ei, când în sfârșit Ministerul a găsit cu cale să dea aceasta problemă în studiul unei comisii alcă-

tuită din doi inspectori generali ai Ministerului și un reprezentant al Asociației noastre. Aceasta comisiune întrunită la Cluj, a formulat în scris propuneri către Ministrul Instrucțiunii, care satisfăceau deop trivă toate interesele.

Ministerul apoi, pe baza acestei propuneri, a adus și publicat deciziunea sa, în baza căreia au fost dispenzați dela examenele de definitivat toți acei învățători ardeleni, cari la ziua de 1 Septembrie 1924 au implinit trei ani de funcționare ca învățători cu titlu definitiv.

Și acum ceva pentru dl. Stan. Învățătorimea din Ardeal este foarte streină de concepția avantajiiilor și privilegiilor. Aceasta învățătorime nu este altceva, decât produsul școli vechi ardelenesti, care a fost întruchiparea cea mai desăvârșită a ideii de jertfă și a ideii de luptă cinstită pentru drept, moralitate și pentru conservare. Inchegarea vieții naționale ardelenesti nu este altceva, decât rezultatul reacțiunii împotriva călcării sub picioare a ideii de drept și legalitate. Învățătorimea ardeleană, care a luat parte ca corp și ca un factor deciziv în aceasta frământare, nu putea să nu fie pătrunsă și ea de aceste însușiri, care derivă din însași rațiunea sa de a fi. Aceste fenomene sufletești se resimt în toate părțile, care alcătuiesc poporul ardelean și manifestațiunile lor se simțesc de câte ori s'ar găsi în primejdie idea de drept și legalitate, indiferent de schimbările provenite de pe urma evenimentelor istorice.

În lumina acestor adevăruri trebuie judecată mișcarea dascălimii ardelenene, care mai regretă acum, că acolo la conducerea învățământului au lipsit oamenii, cari să înțeleagă aceste înalte rosturi și cari au preferat mai bine ca din mici chestiuni de caracter mai mult administrativ să înceneze lupte, care pot întârzi și pune în primejdie marea problemă a unificării sufletești pentru nația română, în ciuda atâtor năzuințe a bărbaților doctrinari din toate părțile locuite de români.

Și tot pentru Dl. Stan ne simțim indatorați să facem declarațiunea, că învățătorimea din Ardeal nu s'a ridicat niciodată împotriva examenelor, a căror rost îl știe înțelege, și pe care le socotește un stimulent apreciabil în năzuința sa de promovare a culturii pe seama poporului românesc.

Revenind la acuzațiunea ce se aduce conducerii Asociației noastre de dl. Petrescu, relativă la atitudinea în chestia sanatoriilor pentru corpul didactic primar, vom restabili adevărul în cele ce urmează.

Este drept, că în congresul din Timișoara, ținut în Sept. 1925, învățătorimea Ardeleană a primit cu entuziasm idea înființării de sanatorii pentru membrii corpului didactic primar. Aceasta cu atât mai vârtos, cu cât idea a fost și până atunci un punct cardinal din preocupările profesionale ale dascălimii ardelenene. Dar dl. Petrescu de sigur își aduce aminte, că aceasta problemă

n'a fost în deajuns studiată și discutată cu aceea ocaziune. Ea a fost admisă cu însuflețire în principiu, rămânând ca Ministerul inițiatorul, de acord cu toate organizațiile învățătoresți din țară, să dea o organizare chipzuită, reglementând până în cele mai mici amănunte toate laturile problemei. Odată aceasta îndeplinită, urmă să se facă cunoscut învățătorimii în întregime, în mod oficial și acțiunea să înceapă simultan și bine organizată. În loc de aceasta procedare civilizată și metodică, s'a procedat turcește. Directorul general de atunci, n'a mai consultat pe nimeni, n'a mai întrebat pe nimenea, ci transformat așa pe neașteptate în mare protector al învățătorimii, a dispus revizorilor din țară, că să rețină câte 500 Lei dela fiecare învățător. Masele învățătoresți nefiind pregătite cum trebuie pentru o operă atât de mare și grea, au fost surprinse peste măsură de aceasta dispoziție. Conducerea Asociației noastre n'a avut timpul fizic suficient pentru aceasta pregătire. Aceasta conducere a pregătit un proiect de regulament pentru administrarea și utilizarea școlor, ce ar fi să se strângă dela învățători în vederea acestui scop, înaintându-l ministrului în speranța, că el va putea face baza acestui studiu, ce ar fi să fie desăvârșit de comun acord într'o conferință a reprezentanților învățătorimii din România sub conducerea Ministerului. Ministerul însă n'a dat importanța cuvenită acestei dorințe legitime, ci a continuat să rețină pe cale forțată câte 500 Lei dela învățători.

Ca rezultat al acestui act turcesc, Asociația noastră, iarăși sesizată de conducerea secțiilor, a lansat circulara No. 35, pe care dl. Petrescu o redă aproape în întregime și în care am fixat atitudinea Comitetului. Până când chestiunea nu se concretizează în forme precise, pentruca să știm ce dăm, cui dăm, pentru cine dăm, până atunci vom observa o atitudine de rezistență și nu putem consimți la înfăptuirea unei idei în condițiuni atât de haotice. Aceeaș atitudine a fost adoptată și de către conducerea oficială a Asociației generală a corpului didactic pimar din vechiul regat, precum și de Asociația învățătorilor din Bucovina.

Iată deci cum s'a compromis o idee atât de salutară prin proceduri nechipzuite, cultivate chiar de aceia, cari trebuiau să fie cei mai vajnici susținători ai principiilor de muncă organizată. Și acum întrebăm pe dl. Petrescu, care este partea noastră de vină în nerezita acestei acțiuni? Puteam noi să lăsăm membrii organizației noastre să plutească într'o orbecărie ca aceasta, atunci când ei aduc jерfe și când noi suntem aci, ca să veghem asupra intereselor justificate? Am fost noi împotriva ideii pentru înființarea acestor instituții de binefacere? Dar am putea fi noi împotriva acestor acțiuni? Ar trebui atunci să nu facem parte din societatea civilizată! Nu! noi n'am fost, nu suntem și nu putem fi dușmanii unor asemenea acte, cu deosebire

când aceste se fac pentru cei mai deaproape frați ai noștri, cari ne-au incredințat ceace au mai scump: demnitatea lor. Dar suntem hotărît împotriva a tot ceace poate aduce jigniri sufletești, desconsiderare și neîndreptățiri, sub orice forme, pentru colegii pe cari ne-am angajat să-i reprezentăm. Și câtă vreme vom stă la acest post, nu vom consimți niciodată, ca să se treacă peste interesele lor, bine justificate și vom face cauză comună cu ei, în tot ce i-ar putea jigni și neîndreptăți.

Și în sfârșit să examinăm în câteva rânduri și al treilea cap de acuzațiune ce se aduce Asociației noastre din Ardeal, că am fi contrabalansat acțiunea colegilor noștri din Vechiul-Regat, printr'un „*contra congres*“, ținut la Timișoara. Nu D-lor inspec-tori! Fixarea datei congresului nostru la Timișoara s'a hotărît înainte de a cunoaște data congresului colegilor noștri din Vechiul Regat. Asociația noastră a hotărît ținerea congresului în 1925, la Timișoara, încă în August 1924, cu ocazia ținerii congresului în Oradea-Mare, iar data a fost fixată de Comitetul central fără să aibă cunoștință, că colegii din Vechiul Regat își fixaze și ei aceaș dată la Chișinău pentru ținerea congresului lor anual. Putem asigura pe oricine, că dacă cunoșteam aceasta, am fi fixat ziua congresului nostru la Timișoara, ori înainte, ori după data ținerii congresului din Chișinău, căci nu noi suntem aceia, cari am putea aduce neajunsuri unor frați, cari au aceleași năzuinți și cari au aceaș soartă. Interpretărilor nejustificate ce se dau acestui fapt, pe noi nu ne descurajează și nu ne alterează, ci vom merge cu aceaș semănătate mai departe, făcând sforțări pentru o apropiere cât mai neîntârziată cu colegii din toată țara, pentru înfăptuirea cuminte a unei puternice organizații a corpului didactic primar.

A. Pora.

Raportul general

al Comitetul Central al Asociației învățătorilor români din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș pe anul școlar 1925—1926.

Onorată Adunare generală!

Se împlinește anul și amăsurat bunului obicei, de altfel decretat și de normele statutare, după care ne conducem, iată-ne din nou întruniți azi în a VIII-lea adunare generală ordinară a Asociației noastre. Precum în adunările trecute, așa și de astă dată ne întrunim cu sufletul înviorat și cu acel crez în inimi, că atari prilejuri de conveniri generale trebuiesc considerate ca cele mai prielnice mijloace, pentru a ne oțeli, a ne manifesta forța noastră ca organizație și prin o discuție și analiză serioasă a problemelor de la ordinea zilei a lumina cărările pe care trebuie să purcedem, pentruca odată să vedem pe deplin realizate idealurile ce reprezentăm și leagă în mod indisolubil într'un singur corp unitar toate elementele tagmei noastre.

În alte ordină de idei, în adunările noastre generale anuale făcând o privire sumară asupra activității și efortărilor depuse în cursul unui an pentru atingerea scopurilor ce emanează din rostul ce-l avem, a dezideratelor formulate antecedent și scoase la iveală de vremurile în care trăim, avem totodată cea mai fericită ocazie de a putea aprecia ce anume rezultate binefăcătoare au fost obținute, de ce pedeci și greutate ne-am lovit și întrucât aceste din urmă au contribuit la strângerea rândurilor învățătoresți și în genere au mărit forța prin care o organizație se impune și ridică demnitatea membrilor, cari o alcătuiesc. Din aceste și alte motive de soiul celor arătate mai sus, întrunirea învățătorilor în adunări generale nu trebuie să fie socotită numai ca o simplă întâmplare ce se obicinuește, ci mai de grabă o dată solemnă, care să ne umple de entuziasm și nădejde în ceea ce am fi puțin desnădăjduiți, să ne dea curaj în ceea ce am fi deprimați, să ne lumineze în ceea ce am fi obscure și să ne înveselească în ceea ce am fi nemângăiați. Adunările generale vor fi zile de învățătură și experiență. Din ele participanții și în genere întregă tagma trebuie să se aleagă cu noi îndemnuri și cu elaborări de directive mai precise și mai sigure în vederea scopurilor ce se urmăresc. Peste tot moralul nostru va eși mai înălțat și mai întărit. Și dacă cele șapte adunări generale din trecut ale Asociației noastre au servit într'un mod atât de eclatant și netăgăduit cristalizarea unor chestiuni ce cereau o grabnică soluționare și dacă mulțumită avântului și energiei cu care învățătorimea noastră în adunările sale a știut să-și spună cuvântul și formuleze doleanțele, am văzut în făptuite câteva lucruri de o mare importanță pentru învățământ și învățători, fie ca și de data aceasta adunarea actuală să slujească ca un nou izvor de putere și înțelepțiune cu ajutorul

căroră să putem găsi calea cea adevărată pentru a ajunge la izbândă sigură și realiză în cel mai scurt timp unele chestiuni, ce în prezent au atins punctul de însemnătate vitală pentru pro-pășirea și manifestarea noastră. O unificare a tuturor organiza-țiilor învățătoresți din țară și o îmbunătățire a stării materiale a învățătorimii desigur sunt două probleme, ce înainte de a ne mai gândi la altceva, trebuiesc zorite pentru a fi înlăptuite prin puterile noastre unite.

Înainte de a trece la înșirarea activității propriu zisă des-voltată în cursul anului de diferitele organe ale Asociației noastre, precum și la amintirea evenimentelor, ce ne interesează și care s'au părăndat dela adunarea generală din anul trecut și până în prezent, credem necesar și folositor a ne opri câțva și a pune în evidența colegilor un lucru, la care trebuie să ne gândim cât mai mult. Anume: e vorba de *conștiința datoriilor și drepturilor noastre*.

Onorată Adunare generală!

Făcând o reprivire în ansamblu peste problemele, ce Asociația noastră le-a scos la iveală, le-a susținut și militat pentru rezolvirea lor dela înființarea ei, vedem că aceste pot fi clasate în două grupe. Întăia grupă cuprinde ideile și lucrurile noi în legătură cu nouile forme și aspecte ce trebuiau să îmbrace școala și învățământul nostru în urma împrejurărilor schimbate și a fe-lului cum se pune problema educației în genere și peste tot locul în ziua de azi. În a doua grupă cad chestiunile, care priveau strict persoana învățătorului, în special drepturile și datoriile lui. Dacă în ce privește organizarea învățământului, Asociația și prin ea învățătorii și-au spus cuvântul de câte ori li s'a cerut așa ceva și că în direcția aceasta s'a obținut aproape o desăvârșită izbândă, fără o prea mare sforțare, nu tot așa stă lucrul, când e vorba de drepturile ce le-au avut și care merită să fie respec-tate, alor multor învățători, membri ai Asociației noastre. Dacă pentru lucrurile din întăia categorie am întâlnit mai multă înțelegere și bunăvoință la factori competenți ai țării, când a fost vorba însă de drepturile câștigate și garantate ale învăță-torilor noștri, pretinzând recunoașterea lor dela cei în drept, Asociația noastră s'a izbit de greutate și de o lipsă de bunăvoință nebanuită pentru a fi înțelese. Cu deosebire Asociația noastră și-a măcinat multă energie în direcția aceasta în cursul anului trecut.

Este în deobște cunoscută situația specială a membrilor Asociației, cari au terminat școala normală și au fost numiți în învățământ sub imperiul trecut. Drepturile acordate atunci în baza legilor în vigoare nu cadrau ca formă cu regulamentele de unificare introduse ulterior. De aici un șir întreg de neîndreptă-țiri în rândurile noastre! Și toate aceste neîndreptățiri din sim-plul motiv, că în timpul din urmă dintre factorii în drept nu și-a

luat nici unul osteneala să analizeze și se afle punctele de contact între ceea ce a fost și între ceea ce este și în baza cărora s'ar fi putut face o asimilare în grad și retribuire cinstită și mulțumitoare.

Dacă aceasta problemă nici până în ziua de astăzi nu este pe deplin rezolvită, o bună parte din vină o mai poartă și acei colegi cari nu vor ca în mod hotărît și pe față să arate, că sunt conștii de drepturile și datoriile lor, ci așteaptă totul dela voia întâmplării. De aceea iată pentruce și cum am înțelege noi ca învățătorul să aibă o conștiință a drepturilor și datoriilor sale.

Din capul locului ați cunoaște drepturile și ați face datoria este primul început de a te respecta pe tine însuși și prin aceasta a însemna ceva. Drepturile se câștigă prin muncă. Și aceasta muncă multilaterală răsare din însași misiunea dascălului. Ați iubi misiunea mai pre sus de orice, ați face deplina datorie în școală și afară de școală conform prescrierilor și celor statorite în programe, a fi în totdeauna la locul tău un exemplu de caracter, statornicie, cinste, a te ridică mai pre sus de micimiile vieții zilnice, pentru a ridică cu tine pe cei din jurul tău, a ținți neclintit către un ideal de bine, frumos și util, a aduce în cea mai desăvârșită concordanță vorba cu fapta, toate aceste formează fundamentul unei datorii îndeplinite cu conștiințiozitate. Și conștiințiozitatea datoriei făurește din individ o personalitate. Personalitatea la rândul său având conștiința datoriilor, în același timp va ști să aprecieze și să pretindă și respectarea întocmai a drepturilor ce-i revin din împlinirea datoriilor. Căci precum o conștiință curată nu suferă o amânare și târăgănare în împlinirea datoriilor, întocmai nu va putea suportă în liniște știrbirea drepturilor ce se cuvin. Ea va reacționa și cere ca dreptul sfânt și garantat să fie pus în aplicare.

Și acum întrebăm câți dintre membrii Asociației noastre, cărora li s'a călcat în picioare vre-un, drept au pretins energie reabilitarea? Sau doar n'au avut la spate aceea bază de datorii împlinite, ce în atari cazuri îți dă putere!

Dacă în ultimul timp Asociația noastră a avut de muncit și a dus o luptă aprigă pentru salvarea bunurilor de interes general pentru corporațiune, precum și a apărării drepturilor câștigate a membrilor ei și dacă în aceasta direcție s'au putut ajunge rezultatele pe care le știm, faptul acesta se poate mulțumi acelei categorii dintre membri, care a avut conștiința drepturilor sale. Și cu cât mai mult s'ar fi putut ajunge, dacă pe această conștiință ar fi fost stăpână totalitatea membrilor.

Onorată adunare generală! După ce am arătat în linii generale însemnătatea unei întruniri în masă a învățătorimei și după ce am spus pe scurt de ce anume recerintă se simte mai mare nevoie în rândurile membrilor noștri, pentruca orice pas făcut de conducerea Asociației întru salvagardarea intereselor și

drepturilor învățătorilor să poată da rezultate sigure și la vreme, rămâne să arătăm activitatea desfășurată de diferitele organe în parte ale Asociației. În acest sens vom espune în primul rând activitatea săvârșită de către:

I. Biroul central al Asociației.

Biroul central ținând seamă de hotărârile adunării generale din anul trecut a înaintat forurilor în drept dezideratele formulate, cerând grabnica lor soluționare. A stat în centrul tuturor frământărilor, aspirațiilor și tendințelor de îndreptare a stărilor nepriincioase pentru școală și învățători. În repetite rânduri a înaintat Memorii și a intervenit la Minister, să se facă odată o clarificare și să se respecte drepturile câștigate ale învățătorilor ardeleni, aplicându-se art. 225. din Legea învăț. primar. Urmarea a fost, că în fine printr'o deciziune ministerială s'a revocat ordinul prin care erau sesizați și învățătorii ardeleni să facă examene de definitivare, cu toate că în baza legilor mai'nainte în vigoare în aceste părți ei au fost numiți cu titlu definitiv. Până s'a ajuns aci biroul a avut mult de luptat împotriva atitudinii contrare a unor inspectori școlari și a unor persoane din minister, cari nici de cât nu vreau să înțeleagă ce sunt *drepturile câștigate și legale*, ci insistau ca totul să se aranjeze și încadreze după voința și bunul lor plac. S'a răspuns și dat informațiile de lipsă tuturor membrilor, cari s'au adresat cu așa ceva centrului. A rezolvit agendele și actele în număr de 140 întrate la birou, dela adunarea din anul trecut și până în prezent. Prin circulare, cu graiul viu și prin articole a dat îndrumări asupra atitudinii pe care membrii Asociației trebuiau să o observe în anumite chestiuni ce îi interesă direct. Astfel s'a adus la cunoștința tuturor punctul de vedere clar și cinstit pe care învățătorimea ardeleană trebuie să-l aibă în vedere în privința sanatoriilor învățătoresți, pentruca rătăcirea de pe urmă să nu fie mai mare, ca cea dintâi. S'a făcut începutul unei munci de reorganizare a Asociației prin datele exacte de fiecare membru cerute dela secțiile județene. Fără preget biroul a vegheat și a luat apărarea tuturor intereselor generale și speciale ale școlii și învățătorimei de câte ori s'au ivit și ori unde s'au ivit, căutând din răspuțeri să obțină succesul dorit.

II. Comitetul Central.

Fără indoială nu cu mai puțin zel și interes a căutat și comitetul central să-și îndeplinească greua sarcină de răspundere ce o are în conducerea Asociației. Ca organ de deliberare și aprofundare în problemele mai gingașe și de o însemnătate deosebită pentru viața organizației noastre a căutat în totdeauna după împrejurări să aducă hotărârile cele mai prielnice pentru bunul mers și buna chivernisire și prosperare a aerei Asociației, precum și cu referință la chestiunile de consolidare și sporire a forțelor noastre ca breaslă. În acest scop comitetul s'a întrunit

de câte ori atari chestiuni necesitau o analiză amănunțită și luarea de măsuri speciale. Chestiunile de care s'a ocupat și soluțiile ce s'au dat rees din procesele verbale dresate cu ocazia fiecărei ședință. Astfel în ședința întâie din 24 Octomvrie 1925 comitetul hotărăște și aprobă plățirea honorarilor cuvenite avocaților, cari ne-au susținut la Curtea de cassație în procesul, ce Asociația l-a avut cu Eparchia reformată din Cluj, pentru imobilul Căminul fetelor de învățători din Calea Victoriei 60. Conform hotărârii luate în adunarea generală din Timișoara, în numele comitetului se delegă doi membri, cari să semneze contractul de vindere-cumpărare încheiat cu Ministerul sănătății asupra imobilului de mai sus. Se hotărăște a se cere Ministerul sănătății achitarea chiriei pe anul 1925 după imobilul vândut până la data contractării vânzării.

A doua ședință s'a ținut în 17 Ianuarie 1926. De astă dată avându-se în vedere data scadenței de plată a prețului cu care s'a vândut Ministerului sănătății imobilul din Cluj Cal. Victoriei No. 60, comitetul se ocupă amănunțit de felul cum ar putea fi plasată suma mai rentabil atât din punctul de vedere al măririi capitalului, cât și a posibilității de a fi ridicat de urgență în cazul, când Asociația ar află de cuviință și avantajios, să cumpere un alt edificiu pentru Cămin. În acest sens se statoresc condițiile pe lângă care banii să fie plasați la una sau mai multe bănci, ce vor putea accepta acele condiții.

Ședința a treia s'a ținut la 20 Februarie 1926. De astă dată având în vedere că contractul de vindere-cumpărare a imobilului din ches iune a fost încheiat definitiv cu Minist. sănătății și prețul a fost în întregime ridicat, se hotărăște că întrucât se ivește ocaziune potrivită ținând seamă de fluctuația valutară, chiar și înainte de adunarea generală să se cumpere un edificiu de cămin.

În ședința a patra din Aprilie 1926, comitetul se ocupă de chestia reținerilor ordonate de Minister în favoare întiiințării de sanatorii pentru învățători. Comitetul a formulat un proiect de regulament de felul cum să fie administrate și întrebuițate sumele adunate. De altfel istoricul acestei chestiuni, precum și despre modul cum a privit Asociația noastră în baza hotărârilor aduse de adunările generală antecedente problema sanatoriilor va fi vorba într'un punct special din programul acestei adunări.

În ședințele din 5 și 22 Maiu a. c. comitetului se ocupă din nou de chestiunea cumpărării unui imobil în Cluj cu o parte a sumei rezultată din vinderea imobilului pe care l-a avut Asociația.

În ședința a șaptea din 27 Iunie a. c. se discută și aprobă un proiect de statut în baza căruia să se facă unificarea tuturor Asociațiilor învățătoresci din țară. În acest scop au și fost convocați la Brașov pe ziua de 1 Iulie reprezentanții tuturor Asociațiilor. Despre stadiul în care se află chestiunea unificării Aso-

ciațiilor învățătoarești și ce s'a lucrat până acum în aceasta direcție se va raporta într'un punct special al acestei adunări.

La Brașov Asociația noastră a susținut punctul de vedere al federalizării, pe când reprezentantul Asociației corp. did. primar din România a susținut idea creerii unei Asociații generale în care Asociațiile actuale ar intra ca subdiviziuni. Delegații noștri ne având mandat de a primi acest punct de vedere, nu s'a putut ajunge la nici un rezultat concret. Rămâne ca adunarea actuală să-și spună cuvântul hotărît cum și în ce fel crede să se facă unificarea tuturor Asoc. inv. și să dea mandat comitetului, ca să lucreze în aceea direcție pentru strângerea tuturor organizațiilor învățătoarești sub o conducere centrală.

În ședința din 5 Iulie a c. comitetul a fixat data ținerii adunării generale din acest an și a stabilit programul.

Tot la acest loc mai adăugăm, că comitetul a supravegheat de aproape mersul și regia Căminului fetelor de învățători din Cluj, care constituie proprietatea Asociației. Căminul e condus cu pricepere și pe lângă toată scumpetea și greutatea ce se întîmpină azi cu susținerea și prevederea cu cele trebuincioase a unei astfel de instituții, s'a făcut față tuturor necesităților spre mulțumirea părinților și a copiilor lor aici găzduite.

III. Consiliul General.

Consiliul General al Asociației a fost convocat în preziua adunării generale. Cu acesta ocaziune a examinat rapoartele în legătură cu punctele din program, precum și gestiunea anuală a Asociației. A examinat și aprobat măsurile luate cu privire la decurgerea adunării, pentruca problemele puse, fiind luminate din toate laturile, concluziile și hotărârile aduse să fie demne și ducătoare la scopurile ce urmărim.

IV. Activitatea secțiilor județene.

În cursul anului secțiile județene au prestat o activitate îmbucurătoare. Activitatea lor se remarcă prin deosebită atențiune ce au dat problemelor de ordin pedagogic și cultural în general, probleme ce au fost analizate și studiate în adunările ținute. Pe lângă aceasta nici chestiunile de ordin profesional referitoare la apărarea intereselor și stărei învățătorilor nu au rămas neatinse și fără ca secțiile să-și spună cuvântul, indicând soluțiuni potrivite și ducătoare la scop. O activitate rodnică în domeniul cultivării poporului s'a desvoltat în secții prin sedințele cercurilor culturale. Circularelor date de către centrul Asociației secțiile s'au conformat. Chestiunile, ce au fost lansate spre opiniare, au fost studiate și s'au primit răspunsurile cuvenite. În general în anul acesta mai mult de cât în ceialalți ani secțiile au ținut un strâns contact cu centrul Asociației. Și acest fapt își are tîlcul său deosebit, când e vorba să apreciem puterea pe care o dă cohesiunea strînsă a subdiviziunilor ce alcătuiesc Asociația noastră. Mulțumită interesului ce au manifestat în genere

conducerile secțiilor județene pentru tendința unei reorganizări pornită dela centru, astăzi suntem în situația de a ne da perfect seamă de efectivul de membri al fiecărei secții. Și acesta e un lucru important, când putem ști în fiecare moment de ce forță numerică dispunem. Astfel, conform tablourilor trimise dela toate secțiile județene, astăzi în cadrele Asociației noastre avem 6768 învățători tit. def. și provizori. În afară de aceasta numărul învățătorilor ajutori, stagiați și tolerați este de 1088. Așadar un număr impunător. O forță de respectat. Dar ca oricărei forță din lume respectul i se cuvine numai atunci, dacă e organizată. Câte lucruri bune și folositoare nu s'ar putea face, câte idealuri nu s'ar putea preface în realități, dacă de importanța forței organizate ar fi pătruns cu adevărat și cel din urmă membru. Așteptăm ca cifrele de mai sus să fie un îndemn, ca și membrii secțiilor mai întârziate să-și strângă rândurile și pătrundându-se de adevărata dragoste pentru interesele ce le susține Asociația, să devie muncitori devotați pentru cauza comună.

Acum în baza rapoartelor și proceselor verbale sosite, să vedem pe rând în ce constă activitatea de un an a fiecărei secții.

1. *Secția județeană Arad.* Președinte Nicolae Cristea. Are 489 membri, învățători tit. def. și provizori. În secție s'a dezvoltat o frumoasă și bogată activitate, că în ce consistă aceasta activitate lăsăm să grăiască cifrele din raportul secției. Anume s'au ținut 68 prelegeri din domeniul pedagogic literar și 186 prelegeri populare. Pe lângă aceasta orice chestiuni de interes școlar și învățătoresc s'au ivit, membrii secției le-au aprofundat, analizat și căutat să le dea o deslegare corespunzătoare.

2. *Secția județeană Alba de jos.* Președinte Andreiu Floașiu. Numărul membrilor, inv. def. și provizori e de 326. Până la compunerea acestui raport, raport special despre activitatea secției nu am primit. Din conținutul proceselor verbale, ce le-am primit în cursul anului însă constatăm, că în secție s'a muncit și membrii au ținut să fie la curent cu tot ceea ce frământă viața noastră școlară și profesională.

3. *Secția județeană Brașov.* Președinte Vasile Ivan. Numărul învățătorilor cu titlu def. și provizor e de 122. Raportul special despre activitatea desfășurată glăsuște despre o muncă încordată depusă pentru apărarea intereselor membrilor. De altfel din contactul și adresele pe care secția le-a avut în cursul anului cu centrul Asociației reesă, că membrii au ținut și au știut să fie la curent cu tot ce a interesat viața noastră dascălească în genere.

4. *Secția Bistrița-Năsăud.* Președinte Gheorghe Todoran. Numărul membrilor, inv. cu titlu def. și prov. 142. Munca desfășurată în secție în cursul anului este îmbucurătoare. În ședințele comitetului, în adunările secției și subsecțiilor au fost discutate și analizate multe și importante chestiuni de ordin școlar

și învățătoresc. Peste tot în secție se săvârșește o muncă sistematică și rodnică.

5. *Secția Bihor.* Președinte Nicolae Fîru. Numărul membrilor titulari 555. Din procesele verbale primite dela conducerea secției reesă, că membrii își dau toată silința întru săvârșirea unei munci prodigioasă în toate direcțiile. În special remarcăm zelul cu care conducerea secției muncește pentru a înfăptui un lucru de o mare însemnătate pentru închegarea rândurilor învățătorilor din acele părți. Anume, înființarea unui cămin al învățătorilor în Orade.

6. *Secția Cluj.* Președinte Constantin Iencica. Numărul membrilor 261. Din raportul primit se văd preocupările principale asupra cărora s'a insistat mai mult pentru a li se da soluții potrivite. Aceste preocupări se referesc la chestiunile de ordin cultural și profesional de care membrii s'au interesat de aproape în întrunirile avute și ședințele cercurilor culturale. În privința împlinirii obligațiilor față de instituțiile noastre (Asociație, Revistă și F. Gh. Lazăr) aceasta secție ocupă loc printre primele.

7. *Secțiile Caraș, Severin și Timiș-Torontal cuprinse sub denumirea de „Asociația învățătorilor bănățeni.”* Președinte Patricia Râmneamțiu. Aceasta Asociație încadrează 1176 membri, învățători cu tit. def. și prov., o forță care în cursul anului a dat dovezi de o activitate rodnică în toate direcțiile. Prin îndemnul, spiritul de inițiativă și sirguința conducerii aceasta Asociație ne face dovadă ce lucruri frumoase pot fi realizate și câte instituțiuni de binefacere pentru învățători se pot crea și susține când se muncește umăr la umăr și fiecare membru își dă seamă de rolul ce trebuie să-l aibă în cadrele organizației sale. Paralel cu activitatea culturală dezvoltată, membrii „Asociației bănățene” au făcut începutul unor lucruri, care vor servi interesele învățătorimei în genere. Un internat pentru fiii de învățători, cari studiază la Politehnica din Timișoara e ceva, ce trebuie să intereseze de aproape pe toată lumea dascălească.

8. *Secția Făgăraș.* Președinte Octavian Pop. Are 227 învățători tit. def. și prov. E o secție de o tradițională disciplină. Si în anul acesta a activat neobosit în toate direcțiile atât sub raport profesional, cât și cultural și economic pentru luminarea și înaintarea maselor dela sate. Subsecțiile și-au ținut adunările statutare în care au fost discutate chestiuni instructive din domeniul vieții școlare și învățătoresți. Cu toate ocaziunile a manifestat un viu interes pentru problemele dela ordinea zilei.

9. *Secția Hunedoara.* Președinte Ioan Sântimbrea. Are 463 inv. tit. def. și prov. Raport despre activitatea secției n'am primit, până la data acestei dări de seamă. Din procesele verbale sosite la centrul Asociației se constată însă o muncă înbucurătoare și o preocupare de toate chestiunile ce privesc și prin care se poate ridica învățătorimea.

10. *Secția Mureș*. Președinte Emil Drăgan. Numărul înv. tit. def. și prov., membri ai secției 252. Raportul detaliat ne arată o activitate intensivă și un interes deosebit pentru toate chestiunile referitoare la învățători. În cursul anului secția și-a ținut adunarea generală ordinară, iar în ședințele comitetului s'au analizat problemele dela ordinea zilei, luându-se hotărâri ducătoare la scop. Menționăm exactitatea cu care această secție și-a îndeplinit obligațiunile față de Asoc., F. Gh. Lazăr și revista „Învățătorul.”

11. *Secția Maramureș*. Președinte Ștefan Bota. Numărul membrilor 110. Am primit un raport amănunțit de activitatea secției. Se constată o muncă frumoasă dezvoltată de membri în cercurile culturale și în ședințele celor patru subsecții. În cursul anului s'au ținut numeroase lecțiuni practice și conferințe pentru popor cu ocazia intrunirilor.

12. *Secția Sălaj*. Președinte Gheorghe Șimonca. Numărul membrilor 310. Secția și-a ținut adunarea generală ordinară. Se observă o nizuință îmbucurătoare de reorganizare și începerea unei activități sistematice.

13. *Secția Sătmar*. Președinte Nicolae Nicoară. Secția are 485 membri. Până în prezent, la centrul Asociației n'a sosit nici un fel de raport despre mersul și starea secției în anul trecut.

14. *Secția Someș*. Președinte Ioan Roman. Secția are 250 membri, socotiți numai înv. cu titlu def. și prov. Din procesele verbale primite se constată o activitate mulțumitoare și o deosebită atențiune și grijă față de chestiunile învățătoresți curente.

15. *Secția Sibiu*. Președinte Nicolae Iordan. Are 272 membri înv. tit. Precum în anii trecuți așa și de data aceasta în secție s'a muncit cu zel și mult. Comitetul central lucră din rășputeri pentru strângerea fondurilor necesare la înființarea unui Cămin învățătoresc în Sibiu. Nu este chestiune de ordin cultural, profesional și școlar, care să nu fi fost înbrățișată și studiată cu ardoare.

16. *Secția Turda*. Președinte Teodor Oțel. În secție sunt 345 înv. tit. Secția a ținut adunarea generală ordinară. Față de toate neajunsurile și problemele ce viața ni le pune în cale, conducerea secției a știut să ia hotărâri și să dea soluții potrivite. Mai nou în secție s'a înființat o Societate de înmormântare pentru ajutorarea membrilor corpului didactic primar din jud. Turda. Chestiunea înființării unui Cămin în Turda asemenea e la ordinea zilei printre membrii acestei secții.

17. *Secția Târnava-Mare*. Președinte Nicolae Miuța. Are 207 înv. tit. Raport despre activitatea secției nu s'a primit la centru.

18. *Secția Târnava-Mică*. Președinte Nicolae Mărginean. Membrii secției sunt în număr de 181 înv. tit. Neținându-se încă adunarea generală anuală, conducerea secției nu ne-a raportat despre activitatea săvârșită în cursul anului.

19. *Secția Odorheiu*. Președinte Ioan Kiss. Numărul membrilor e de 160 inv. tit. Despre activitatea desfășurată în secție n'am primit raport.

20. *Secția Cluj*. Are 128 membri inv. tit. Se află în stadiu de organizare.

21. *Secția Treiscaune*. Președinte Ioan Dima. Are 307 membri. Secția în cursul anului s'a reorganizat și a început o activitate multumitoare. Tot ce împrejurările locale ridică la suprafață și e de interes pentru bunul mers al învățământului și al culturii în general e de aproape supravegheat și analizat de conducerea secției.

În privința organului Asociației revista „Invățătorul“, Căminul fetelor de învățători din Cluj, averea Asociației, rapoartele speciale ne vor da o iconă clară de situația în care se află.

Onorată adunare generală! Aceste sunt lucrurile pe care vi le-am putut raporta în legătură cu activitatea săvârșită în cadrele Asociației noastre în cursul unui an. Sunt date, după care putem aprecia întrucât am progresat față cu ceilalți ani. Pentru a ne putea avânta, fără îndoială, a rămas încă să se muncească mult și e necesară o voință și o conștiință unică, care să stea la baza acțiunii tuturor membrilor. Cu cât timpul trece, forța noastră se mărește în proporția în care tot mai multe elemente hotărâte ies la suprafață și printr'un efort de muncă impun respectul drepturilor și scopurilor ce urmărim. În ce privește activitatea secțiilor, am văzut, cu cât o secție este preocupată mai mult de problemele dela ordinea zilei, cu atât mai mult se întărește, iar Asociația câștigă un sprijin demn în cauzele generale, pe care trebuie să le susție și promoveze.

Dorind ca fiecare an ce trece să însemneze o etapă de înflorire și întărire a scumpei noastre Asociații, Onorată adunare generală și fraților colegi, Vă rugăm să luați la cunoștință și să aprobați acest raport.

Cluj, la 3 August 1926.

Traian Șuteu
președintele Asociației.

Gavril Almășianu
secr. gen. al Asociației.

Anunț.

Titlu provizor Nr. 909 despre 5 acțiuni în sumă de Lei 1250 asupra Vasile Chintoan din Cluj, eliberat de Banca Invățătorilor S. A. Cluj, l-am pierdut și-l declar de nul și nevalabil în mâna ori cui s'au află.

Vasile Chintoan, s. revizor școlar.

Raportul

Casierului general al Asociațiunii, despre situația casei la 31 Iulie 1926 către congresul învățătoresc ținut la Brașov în zilele 28, 29 și 31 August 1926.

1. Fondul cultural.

a) Intrate.

1. Escedentul anului 1924—1925 face . . .	Lei	11.725.—
2. Cotizațiuni	"	16.036.—
3. Dividenda după 206 acții Banca Învățăt.	"	5.150.—
4. Valoarea caselor din Cal. Victoriei No. 60	"	4.000.000.—
5. Interese capitalizate după depuneri vechi	"	798.—
7. " și diverse " noi	"	230.660.—
		<u> </u>
Total		Lei 4,264.369.—

b) Cheltuieli.

1. Diverse și spese de călătorie	Lei	106.126.—
2. Cheltuieli de cancelarie	"	778.—
3. Plata datoriilor la Banca Învățătorilor	"	302.500.—
4. Impozite și timbre fixale	"	203.492.—
5. Cheltuieli cu procesul și onorar de avocat	"	74.392.—
6. Lefuri	"	8.000.—
7. Diverse	"	29.273.50
		<u> </u>
Total		Lei 724.561.50

Balanța.

Intrați	Lei	4,264.369.—
Cheltuiți	"	724.561.50
		<u> </u>
Escedent	Lei	3,539.807.50

Escedentul se compune:

206 Acții Banca Învățătorilor din Cluj	Lei	51.500.—
Act. de portofoliu, (achit. Fond. Gh. Lazăr imprum.)	"	155.121.50
Depuși în Libelul No. 289—1926	"	3,315.470.—
" " " " 235—1926	"	17.716.—
		<u> </u>
Total		Lei 3,539.807.50

2. Fondul excursiunilor.

Capital depus	Lei	8.688.—
Dobânzi pe 1925—1926	"	522.—
		<u> </u>
Total		Lei 9.210.—

3. Fondul orfelinat.

1. Capital depus . . .	Lei 7,592.—
2. Dobânzi pe 1925—26	„ 774.—
3. Depunere nouă . . .	„ 140.—
	<hr/>
Total	Lei 8 506.—

Rezumat

despre averea mobilă a Asociației.

1. Fondul cultural dispune în numerar de	Lei 3,539,807.50
2. Fondul excursiunilor	„ 9.210.—
3. Fondul orfelinatului	„ 8.506.—

Toată averea Asociației în numerar Lei 3,557.523.50

Domnilor Colegi!

În espunerea de motive ce însoțește raportul meu la finele anului trecut 1925 Iulie 30, ziceam: „Asociația făcând un paș îndrăzneț prin cărmuitorii săi dela centru, a realizat un câștig enorm, despre al cărui rezultat vor vorbi cifrele anului viitor bugetar“, etc. etc.

Azi realitatea se vede. Asociația dispune de un numerar depus la Banca Invățătorilor, sau acte de portofoliu de 3,557.523 Lei și nu are nici o datorie financiară. Dispune de un imobil Căminul fetelor de invățători“. Durere însă că, secțiile și subsecțiile Asociației nu-și fac toate datoria și că tot apelul nostru dela centru rămâne neauzit și neînțeles. Ba constat cu durere, că unele secții au făcut apel să li se dea lor o parte din escedentul Asociației din anul curent, uitând că ele nu au ajutat Asociația nici cu cât erau obligate a contribui pentru susținerea ei. Constat asemenea, că domniile casieri ai secțiilor au multă parte de răspundere în mersul greoi al Asociației din punct de vedere financiar. Domniile lor, ca și președinții, de altcum, nici nu știu, cine e casierul Asociației și de multe ori trimit cota cuvenită Asociației la fondul „Gh. Lazăr“, sau la revista „Invățătorul“ și apoi greutăți cu descărcarea și aranjarea etc., când cu puțină bună voință s'ar putea aranja totul cu bine și mulțumitor.

Ca și în anul trecut, în anul acesta s'a făcut apel la domniile președinților ai secțiilor să trimită cota din cotizații la Asociație, dar fără aproape nici un rezultat favorabil.

Ne-au ascultat glasul 4 secții: a) a jud. Mureș, trimițând pe 1924 lei 170, pe 1925 lei 3355. Deci în total lei 3526, fiind la curent. Secția jud. Someș, din 1923 lei 280 și din 1924 lei 1450. În total lei 1730. Secția jud. Maramureș 3600 lei, fără nici o indicație că pe ce an se cuvine această sumă. Se vede că-i eră mult domnului casier să se ostenească a ne lămuri, trimițându-ne tabloul invățătorilor din județ și repartitia pe ani a

cotei plătită. În jud. Făgăraș s'a găsit bunul simț la domnul învățător Gh. Dragoviciu, inv. în Urez și a trimis cota sa pe 1925 de 20 Lei d-lui P. Bura, casierul fondului „Gh. Lazăr“, care mi-a transpus-o predându-i dovadă. Secția județului Cluj, care avea plătită cota numai pe 1921—22 în suma de 370 lei, azi e la curent cu tot, plătiind 7160 lei și anume: pe 1919—21 lei 760; iar pe 1922—1926 lei 6400, dovedind prin aceasta că, cu bună voință se poate face mult.

Au rămas nepăsătoare următoarele secții :

1. Someș pe 1919—20.
2. Bistrița-Năsăud pe 1919—20 și pe 1921—22.
3. Sălaj pe 1923—26.
4. Sătmar pe 1919—26. Să pare că nu vor să știe de Asociație.
5. Bihor pe 1919—20, 1921—23, 1925—26.
6. Turda pe 1919—21 și 1922—26.
7. Alba de jos pe 1919—20 și 1921—1926.
8. Mureș pe 1919—20.
9. Târnava-Mică pe 1920—21, 1922—25, și 1925—26.
10. Târnava-Mare pe 1921—26.
11. Brașov pe 1920—22, 1923—26.
12. Făgăraș pe 1920—21.
13. Sibiu pe 1921—26.
14. Arad pe 1919—1923.
15. Hunedoara pe 1919—1926.
16. Timiș-Torontal pe 1919—20, 1921—22 și 1923—1926.
17. Treiscaune pe 1922—1926.
18. Caraș pe 1919—22 și 1923—26.

Deci dacă am socoti că fiecare din secțiile restante ar plăti circa 1500 lei, acoperind tot restul lor până în prezent, am avea cota cotizațiilor 27.000 lei, sumă cu care biroul central și ar putea acoperi lipsurile fără a atinge capitalul realizat din vânzarea caselor, răscumpărate cu mari jefre morale și financiare.

Indemn dar cu toată căldura pe onorații colegi a-și plăti datoria la Asociație, căci altcum nu e departe timpul, când ni se vor putea aplica cuvintele Mântuitorului spuse jidovilor: „Peirea ta, prin tine, Izraile“.

Deci rog pe domniile președinți de secții a trimite prin delegatul său cu procură la congres și cota cuvenite Asociației, acoperind astfel restanțele.

D. Hancu
casier general
Cluj, Str. Paris 35.

Proiect de buget pe 1926—1927.

Activ.

1. Restul cotizațiilor vechi și din cotizații noi	Lei	27.000.—
2. Dividenda după 206 Acții Banca Învățătorilor	„	6.000.—
3. Dobânzi după capitalul depus	„	500.000.—
4. Capitalul depus în numerar	„	3,488.307.—
		Total Lei 4,021.307.—

Pasiv.

1. Spese de cancelarie	Lei	3.000.—
2. Deplasări și diverse	„	15.000.—
3. Fond de rezervă	„	3,988.307.—
4. Diverse	„	15.000.—
		Total Lei 4,021,307.—

Cluj, 31. Iulie 1926.

Casier general:
D. Hancu.BCU Cluj / **Raport** / sity Library Cluj**despre viața și gestiunea „Căminului Fetelor de
Învățători“ din Cluj pe an școlar 1925—1926.**

În urma concursului publicat și primirilor făcute s'au prezentat la Cămin ca interne până la 30 Sept. 1925.

30 fice de învățători (din cari 2 primite gratuite),

39 fice de neînvățători,

69 interne în total.

În cursul timpului după 1 Octomvrie 1925 au mai intrat ca interne:

5 fice de învățători și

5 fice de neînvățători,

69 + 10 = 79 interne în total.

În cursul anului s'au depărtat din Cămin în total 7 interne, dintre cari 2 fice de învățători și 5 streine. Cauzele retragerii au fost 2 boala, la una lipsa de mijloace materiale; la 3 purtarea lor; iar 1 a fost eliminată.

Până la finea anului au rămas în Cămin 72 interne (între cari e socotită și pedagoaga Elisabeta Ilea, care a fost primită ca internă la August 1925).

Dintre acestea au fost:

32 fice de învățători și

40 fice de neînvățători.

Internele acestea au frecventat următoarele școli :

- 2 Școala primară No. 8.,
- 14 Liceul Regina Maria,
- 12 Școala Secundară „Principesa Ileană“,
- 4 Școala profesională de fete,
- 25 Școala superioară de comerț pentru fete,
- 9 Conservatorul de muzică,
- 1 Școala de Bele Arte și
- 5 Universitatea.

72

Dupa limba maternă au fost 65 Românce (2 din Bucovina, 5 din Vechiul Regat și 58 din Ardeal și Banat) 6 Unguroaice și 1 Germană.

Hrana internelor a fost cât s'a putut mai variată și de bună calitate; iar cantitățile au fost cele prescrise de Ordonanța fostului Directorat al Instrucției din Cluj.

În cazurile de lipsă, internele suferinde ori slabe de stomac, beneficiau de regim de hrană separat și schimbat, admițându-se și plusuri de pâine, lapte ori ceaiuri calde în cazurile motivate.

S'a avut grijă, ca fiecare internă să-și ungă în fiecare Vineri seara părul cu un oleu prescris de medicul Căminului, iar în fiecare Sâmbătă seara să-și spele capul cu Bay-Rum ori leșie, după necesități.

Apoi tot a II-a săptămână, fiecare internă a făcut cât o baie caldă de 45 minute, admițându-se — în cazurile motivate — celor ce cereau a face baie și afară de rând, decât ori aveau nevoie.

Starea sanitară, la începutul anului, n'a fost mulțumitoare, din pricina Șcarlatinei, care grasând pe-o scară întinsă în Țară, s'a furișat prin baccilii aduși de o internă din satul său — părerea medicilor oficiali — și în Cămin, contaminându-se încă 10 interne dintre acele mici, care locuiau în acelaș etaj cu respectiva.

Din acest motiv Căminul întreg a fost pus sub carantină oficială din 1 Noembrie — 12 Noembrie și din 17 Noembrie — 25 Noembrie 1925.

Remarc că, prima oară din 22 Octombrie — 27 Octombrie 1923 au fost sub carantină oficială din cauza Șcarlatinei Școala secundară de fete „Principesa Ileana“ și Școala superioară de comerț pentru fete din loc, frecventate de 37 de interne ale Căminului și și așa se esplică ușor și contaminarea Căminului.

Dar mulțumită măsurilor largi, luate pentru stingerea epidemiei, care au fost: stropirea de 2 ori cu Lysol și Lysoform a întregului interior al edificiului, inclusiv mobilierul și alte efecte, văruirea de 2 ori a întregului interior, precum și trecerea prin etuve de 2 ori a tuturor efectelor de îmbrăcăminte și de pat

din întreg Căminul, epidemia a încetat în Cămin, continuându-se însă în oraș.

În restul timpului, însă până la finea anului școlar starea sanitară a fost dintre cele mai mulțumitoare.

Purtarea internelor, însă în special a celor mari, n'a corespuns în totdeauna prescrișelor Regulamentului, așa că a fost nevoie de dese aplicări de dojene aspre, sau chiar eliminarea, din partea Direcțiunii.

În acest an — făcându-se o încercare — dacă n'ar putea fi plasate în Cămin și interne, care nu frecventează școlile secundare, experiența n'a dat rezultatele așteptate, ca fetele mai mari să fie călăuze în spre bine a celor mai mici.

Sporul în studii încă a fost mulțumitor, observându-se din trimestru în trimestru progrese tot mai mari.

Dintre internele, care, au frecventat clasele superioare ale școlilor secundare sunt: 1 repetentă; 3 corigente iar restul au trecut clasa, obținând 6 inșe și premii, parte pentru silință, parte pentru o purtare frumoasă.

Dintre cele, care au frecventat clasele inferioare sunt: 4 corigente; 4 repetente și 1 neclasificată, iar premiată 1.

Pentru lecturile particulare internelor le a stat la dispoziție Biblioteca Căminului, constătătoare din 165 volume aproape toate legate. În cursul anului școlar curent, Biblioteca s'a sporit numai cu 2 volume din cari unul donat de d-l revizor școlar P. Bura iar altul de subsemnatul.

Atară de Bibliotecă, la dispoziția internelor mai stăteau 2 garnituri de șah pentru distragerea lor.

Pentru formarea internelor și sub raportul social a funcționat și în anul trecut școlar Societatea de lectură a internelor, care a ținut mai multe ședințe exclusiv în cercul restrâns a Căminului, cu diferite producțiuni.

Cu aceste ocazii am remarcat pe interna El. Mateș, fca unui învățător, cu câteva poezii originale și promițătoare.

Societatea de lectură dispune azi și de un Fond al său de 2503 Lei depuși la „Banca învățătorilor.“

Sub raportul gospodăresc, m'am silit a satisface toate cererile juste și la loc, ori dela cine ar fi venit acelea, precum m'am silit a păstră atât edificiul cât și zestrea Căminului în bună stare, ba le-am înmulțit și îmbunătățit, dupăcum am răușit a-mi creă mijloacele financiare necesare.

În cursul anului școlar 1925—1926 au fost încassări:

858.77	Lei	din exedentul anului 1924—25;
764.200	—	„ din taxele de întreținere;
7.550	—	„ din taxele de uzaj și bibliotecă;
220.000	—	„ din subvenția de stat;
1.880	—	„ din alimente vândute;

Transort 994.488.77 Lei

Report 994.488·77 Lei

- 37.715 — „ din diverse, dintre cari au fost 32.000 Lei împrumuturi;
 62.067·75 „ din colecta începută în anul 1924 și sumele intrate sau trecut la venituri în cursul a. 1025/26.

1,094.271·52 Lei în total.

Cheltuelile reclamate de alimentare, combustibil, luminat, întreținere etc. au fost următoarele:

- 32.857— Lei dările, asigurările și cheltuelile de biou; ;
 574.478·23 „ alimentarea;
 66.325— „ combustibilul;
 25.800— „ luminatul;
 72.906·50 „ obiecte de inventar;
 165.469·06 „ întreținerea edificiului, mobilierului etc.;
 82.255— „ lefurile și honorarele;
 13.935·25 „ medicamentele;
 42.000— „ diverse (restituirea creditelor din 1924/25 și a. trecut).

1.076.026·04 Lei totalul cheltuelilor.

Scăzând Cheltuelile din Venituri, rămâne un exedent de 18.245·48 Lei, care se trece în contul anului 1926—27.

Cum se poate vedea din sumele dela venituri, colecta întreprinsă în beneficiul Căminului la 30 Iunie 1926 se contează cu suma de 62.067,75 Lei, care s'a utilizat la lucrările din parterul și suterenu edificiului făcute în vara a. 1925 și care au costat 106.240·06 Lei după preluarea lor de către oficiul ingineresc al Statului.

Aici țin să mai amintesc, că astăzi Căminul mai dispune și de un Fond inatingibil de 27.500 Lei (depuși la Banca Învățătorilor), la cari mai adăugând și interesele Contului curent de 1.776 Lei, ne dă suma de 29.276 Lei plus o acție „Banca Învățătorilor“ cu No. 3029 în valoare nominală de 250 Lei, donată de d-l Ioan O. Damian, învățător-director în Roșia de Secaș-Cluj, 12 Iulie 1926.

Iacob Boieriu.
 dir. Căm.

Raportul

Redacției și Administrației revistei „Învățătorul” despre gestiunea financiară a revistei dela 1 Aug. 1925—15 Aug. 1926

Onorat Congres.

Șapte ani se împlinesc de când organul oficios al Asociației noastre revista „Învățătorul” își continuă editarea și reorganizarea ei, pentru a servi interesele tagmei noastre.

E un fapt cert, că aproape de 4 ani, organul asociației noastre dincoace de Carpați, trece printr'o vădită criză, pricinuită în mare parte de munca scumpă, hârtia speculată și în mare parte și de apatia unora din membrii Asociației, cari nu o sprijinesc. Multele reviste, așa zise oficiale, create pe lângă Revizoratele școlare, unele sub scutul secțiilor județene și impuse învățătorilor, a redus în mod simțitor numărul abonaților noștri. O parte din aceste zise reviste, foiletoane, în loc se concluce în cadrul aceluiași ideal pe care-l urmărim, prin separatismul neînțeleș, pregătesc mai mult terenul pentru dezorganizare. Stând lucrul așa, cum vom mai putea pretinde, unui învățător, ca din modestul său salariu să plătească 3—5 abonamente de ziar. Învățătorul care între atari împrejurări stă la datorie e un apostol. Planul nostru de reacțiune va duce la isbândă, când ne vom da seamă de toate aceste.

Cu credința în leacul ce poate și tebuie să vină, vom porni înainte spre drumul creat de slujitorii credincioși ai tagmei noastre, susținând neconștient, cu vorba și cu condeiu, toate chestiunile noastre și nu ne rezervăm nici un minut de odihnă, până când vom isbuti. De nu vom reuși, vom pleca cu credința, că am pus din sufletele noastre, tot cea ce se putea pune.

Și acum trecând peste aceste constatări generale, pentru o mai bună orientare a On. Congres, voi trece la partea specială, arătând gestiunea revistei în anul 1925/26, la intrate și eșite, făcând în urmă un bilanț general dela data 15 Aug. 1925 până la 15 Aug. 1926.

I. Intrate.

1. Numerarul reportat din 1925	Lei	1538·60
2. Subvenție dela Banca Învățătorilor	„	5000·—
4. Abonamente	„	68901·—
Total:		Lei 75439·60

II. Eșite.

1. Pentru tipărirea revistei	Lei	68757·50
2. Secretarului Revistei	„	5500·—
3. Redactorului și Administratorului Salar	„	—
4. Timbre, cartare, expediție	„	1189·—
Total:		Lei 75437·50

Balanța.

I. Intrate	Lei 75439:60
II. Eșite	„ 75437:50
Escedent:	Lei 00002:10

Scazând cheltuielile, în sumă de 75.437 Lei 50 bani, din totalul venitelor de 75.439 Lei 60 bani, rămâne la 15 August 1926 un sald de casă în sumă de 2 Lei 10 bani. Pe lângă cheltuielile de mai sus, avem datorii în sumă de 59.970 Lei cheltuieli de tipar din trecut, a căror acoperire ar fi restanțele din abonamente pe anii 1925 și 1926 sumă de 135.130 Lei, iar pe anul 1924, 107.493 Lei cari sunt date pentru înprocesuare, conform hotărârii congresului din Oradea-Mare. Pentru încasarea restanțelor din anul trecut și anul curent să decidă On. Congres.

TABLOUL

**abonaților și restanțelor la revista „Invățătorul“
pe anii 1925—26.**

No. curent	Judetul	N.-rul abonaților			Restanțe pe anii		Restanța totală
		1924	1925	1926	1925	1926	
1	Alba	127	69	31	3240	3540	6780
2	Arad	52	43	39	1560	3870	5430
3	Bihor	22	13	10	480	1200	1680
4	Brașov	24	16	11	480	1080	1560
5	Caraș și Severin	184	90	62	5760	6240	12000
6	Ciuc	20	12	6	600	720	1320
7	Cluj	289	251	288	2800	18560	21360
8	Făgăraș	163	106	44	7200	5040	12240
9	Hunedoara	118	45	32	1560	3500	5060
10	Maramureș	4	1	1	—	—	—
11	Mureș	94	81	261	—	13320	13320
12	Năsăud	96	53	21	3360	2520	5880
13	Odorheiu	6	2	2	—	240	240
14	Sălaj	149	45	17	3120	2400	5520
15	Satu-Mare	101	28	24	1560	2040	3600
16	Sibiu	103	89	50	5480	4800	10280
17	Someș	118	42	28	5280	3240	8520
18	Târnava-Mare	88	42	18	3600	2040	5640
19	Târnava-Mică	78	26	11	2400	1200	3600
20	Timiș-Torontal	38	25	19	1140	2160	3300
21	Treiscaune	41	9	2	960	120	1080
22	Turda	80	45	23	3000	2760	5760
23	Gratuite	13	35	13	—	—	—
24	Diverse	19	4	10	360	600	960
25	Schimb	47	28	29	—	—	—
26	Străinătate	—	—	2	—	—	—
		2264	1205	1054	53940	81190	135130

Din tabloul alăturat, se constată că din cei 1040 abonați ai revistei în anul curent și-au achitat abonamentul numai 377, rămânând 663 abonamente neachitate, ceea ce ne-a făcut pe lângă toată voința, imposibilă editarea regulată a revistei.

Revista se tipărește în 1500 exemplare și să expediază în 1054 exemplare. Față cu anul trecut numărul abonaților a scăzut cu 151, în urma faptului că tuturor acelorora, cari nu și-au aranjat abonamentul pe anul 1925 li s'a sîstat expediarea revistei cu începutul anului curent. Tipărirea unui număr simplu costă 13.264 Lei plus mărcile și speșele de expediție.

În fața înaltului scop al revistei, nu vom cruța nimic în lupta pentru înlăturarea greutăților. Vom pune muncă, suflet și ori ce sacrificiu pentru ca revista să-și urmeze calea, pătrunși fiind că o susținem o cauză dreaptă, cinstită și curată.

Aduc mulțumită și pe această cale, tuturor cetitorilor și susținătorilor revistei, solicitând și pe viitor sprijinul, pentruca revista să pășească din ce în ce mai temeinic pe calea ce și-a croit o, răspunzând tot mai mult așteptărilor.

Asemenea aduc vii mulțumiri tuturor colaboratorilor, cărora fac un cald apel a continuă și pe viitor.

În deosebi aduc vii mulțumiri redactorului revistei noastre d-lui Andreiu Pora și personalului dela Administrație cari nu au îngreunat bugetul Administrației nici cu un ban, oferindu-și serviciul lor gratuit cauzei noastre sfinte.

Cu convingerea că acei cari înțeleg rostul revistei noastre și doresc apariția ei mai departe se vor grăbi să răspundă apelului nostru, pășim încrezători tot înainte pentru a putea ajunge la desăvârșirea operei noastre. Consolidarea și organizarea tuturor învățătorilor români.

Onorat Congres! După acest raport detaliat, făcut asupra gestiunii revistei „Invățătorul“ despre timpul dela 15 Aug. 1925 până la 15 Aug. 1926, rog on. congres să binevoiască a lua la cunoștință acest raport și a-mi da pe acezt an de gestiune descărcarea cuvenită.

Em. Eremie

Adm. rev. Invățătorul.“

Raportul

Comitetului de supraveghere al Căminului „Casa Invățătorilor“.

Comitetul de cenzori al Căminului Casa Invățătorilor, a controlat și cenzurat bilanțul institutului anului 1925. Toate pozițiile le-a confrontat cu bilanțurile lunare, cu jurnalul de cassă și cu actele justificative, găsindu-le în consonanță și ordine. Comitetul a constatat că directorul și funcționarii Căminului, își îndeplinesc datoria cu cinste și devotament. Propunem deci on. adunări generale, să aprobe bilanțul Căminului pe 1925 și să dea Directorului și nouă cuvenita descărcare.

Cluj, la 10 August 1926.

Anton Domide,

Dimitrie Hancu,

Ion Pescariu.

Căminul Casa Invățătorilor în anul școlar 1925—26.

Căminul nostru, Casa Invățătorilor din Cluj, s'a deschis la 1 Octomvrie 1925. Au fost plasați la deschidere 178 studenți, iar mai târziu au mai fost plasați alți 16 studenți, astfel că la sfârșitul anului școlar, el a adăpostit în total 194 studenți. Plasarea în camere s'a făcut la începutul anului de către administrație, de acord cu Comitetul studenților aflați în Cămin.

Studențimea din Cămin a avut întreagă întreținerea, apoi luminatul, încălzitul, spălatul rufelor de pat, cari se dau dela institut, și serviciul complet. Tot la două săptămâni studenții au fost serviți cu baie.

Cei 194 studenți adăpostiți în Cămin, în anul școlar 1925/6, din punct de vedere al situațiunii lor și al întreținerii se împart în următoarele categorii: 6 bursieri și 51 semibursieri ai Societății Gh. Lazăr, 17 bursieri în bani ai Universității, 60 solvenți, fii de învățători și 60 solvenți, studenți dela diferite facultăți, nefiind fii de învățători.*)

Taxele de întreținere pentru studenții universitari, nefiind fii de învățători au fost în anul trecut 1500, iar cele ale solvenților, fii de învățători de 1300 Lei lunar, deci fii de învățători solvenți au avut lunar o reducere de 200 Lei, cea ce înseamnă anual o reducere de 2000 Lei.

Pentru a servi pe studenți, la masă, în camere și alte servicii, precum și pentru necesitățile de bună funcționare ale Căminului, au fost angajați în total 26 persoane de serviciu.

Pentru trebuințele intelectuale și distrative ale tineretului, a stat la dispoziția lor sala de lectură cu biblioteca, și sala de Conversație, cu două mese de billiard, șach, domino și două pian. În sala de bibliotecă se găsesc 6 du'apuri potrivite pentru cărți, cuprinzând aproape 1400 cărți, unele în mai multe volume, dintre care 280 au fost cumpărate și compactate în anul acesta. Deasemenea au fost compactate o parte din cărțile vechi, care erau încă numai broșate. Compactarea a executat-o în condițiuni bune, Tipografia și Compactoria Curții de Apel din Cluj, cu o reducere la preț de 50%, pentru care, Direcțiunea se simțește datorare a exprima și pe aceasta cale cele mai vii mulțumiri.

În general, Biblioteca este asortată cu cărți din toate domeniile și specialitățile. Dispune de cărți de literatură și cultură generală, apoi cărți speciale pentru toate facultățile universității.

Agendele culturale și disciplinare au fost conduse în anul 1925/26, de către delegatul Universității d-l *Nicolae Drăgan*, profesor la facultatea de litere. D-sa cu tactul înțelegător și cu

* A se vedea Tabloul statistic.

chipzuința omului de bine, a contribuit într'o largă măsură nu numai la bunul mers al Căminului, dar și la strângerea rapoarturilor de armonioasă lucrare între noi și universitatea din Cluj.

Pentru a fi de ajutor și ușurare administrației în toate chestiile de conducere administrativă, și de gospodărie, studenții din Cămin au desemnat un comitet, care a colaborat la aceasta muncă. Munca ce a desfășurat acest comitet studențesc a avut urmări foarte satisfăcătoare și a ușurat mult mersul general al diferitelor servicii ale Căminului. În special președintele acestui comitet A. Chirca, student al facultății de științe, a făcut reale servicii și a ajutat în nenumărate rânduri administrația în agendele sale, iar studențimii deasemenea i-a venit în ajutor ca mijlocitor, în deferite chestiuni.

Din norocire, în anul aceste Căminul n'a fost evacuat, ca și în anii precedenți. Studenții au urmat regulat cursurile și și-au trecut cei mai mulți examenele la timp. Preocuparea de studii și carte a studențimii s'a manifestat în anul acesta mai mult ca în anii precedenți, ceace ne bucură și ne umple de nădejdi, la gândul că jertfele ce aducem din toate părțile pentru dânsii, sunt înțelese și recompensate.

Inventarul Căminului a sporit și în anul acesta cu efecte trebuitoare. În special mobilierul o fost sporit, comandându-se 16 dulapuri, 16 mese, 20 scaune, 5 etajere, 16 pături de lână, 80 ciarciafuri, 16 saltele și 16 perne de pene cu fețe. Aceasta sporire trebuie să satisfacă pentru a putea plasa plusul de 16 studenți, față cu numărul anului precedent. Pentru aceste necesități, am primit un ajutor extraordinar dela Ministerul Instrucțiunii, în suma de 100.000 Lei.

În general, după o evaluare recentă, făcută asupra averii înterne a Căminului, valoarea efectelor diferite, a mobilierului, lingeriei, veselei și toate celelalte edecuri, atinge cifra de Lei 2.000.000.

Instituția a primit în anul financiar, de care dăm darea de seamă prezentă o subvenție de 950.000 Lei, înscrisă în bugetul Ministerului Instrucțiunii.

În cursul anului expirat a intrat și au fost rezolvite în total 148 acte oficiale ale Căminului. La gestiunea anului financiar am avut 2.911.144 Lei și 19 b. Intrate și 2.910.964 Lei și 18 b. Eșite, încheindu-se bilanțul anului 1925 la 31 Decembrie cu un sold de 480,01 Lei.

După aceste lăsăm să urmeze gestiunea anului 1925, împreună cu tabloul statistic de studenții din Cămin și anume:

„Casa Invățătorilor” Cluj.

INTRATE.

Bilanțul general pe anul financiar 1925.

D A T A		Taxe de întreținere		Dela Fond. Gh. Lazăr (burse)		Subvenție dela Stat		Taxe de locuință		Taxe de uzaj și bibliotecă		Diverse		Subvenție dela Fondul Gh. Lazăr		Soldul anului 1924		Totalul intratelor	
Luna	Anul	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b
Ianuarie	1925	81000	—	—	—	750000	—	420	—	—	—	750	—	—	—	2982	27	835152	27
Februarie	”	153400	—	—	—	—	—	3851	—	—	—	1360	—	—	—	—	—	158611	—
Martie	”	149600	—	—	—	—	—	1160	—	—	—	900	—	—	—	—	—	151660	—
Aprilie	”	98600	—	—	—	—	—	1520	—	—	—	1000	—	—	—	—	—	101120	—
Mai	”	175000	—	—	—	—	—	600	—	—	—	380	—	—	—	—	—	175980	—
Iunie	”	164550	—	—	—	101731	—	2910	—	10000	—	1000	—	—	—	—	—	280191	—
Iulie	”	500	—	—	—	200000	—	—	—	—	—	900	—	—	—	—	—	201400	—
August	”	500	—	—	—	60000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60500	—
Septembrie	”	1250	—	112500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	103333	28	—	—	217083	28
Octombrie	”	159825	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	159825	—
Noembrie	”	198325	—	—	—	—	—	6980	—	—	—	—	—	51666	64	—	—	256971	64
Decembrie	”	204850	—	90000	—	—	—	—	—	18100	—	—	—	—	—	—	—	312950	—
Total general		1387400	—	202500	—	1111731	—	17441	—	28100	—	6290	—	154999	92	2982	27	2911444	19

Bilanțul general pe anul financiar 1925.

DATA		Alimente		Încălzit.		Întreținere		Luminat		Lefuri și honorare		Lefurile personalului de serviciu		Mobilier și edecuri		Lingerie		Apă și canal		Cheltuieli de birou		Taxe de asig. a servitor.		Medicamente		Diverse		Biblioteca		Totalul eșitelor	
Luna	Anul	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b		
Ianuarie	1925	130671	05	98270	—	189415	05	12149	50	5734	—	14150	—	12290	—	8054	—	7822	50	2670	50	—	—	2697	30	2351	—	4884	—	482336	40
Februarie	"	132691	55	36000	—	5787	—	4488	50	8734	—	15000	—	4835	—	—	—	—	—	935	—	—	—	95	—	—	—	216388	55		
Marție	"	161170	80	120295	—	3245	50	7654	—	13234	—	14500	—	3708	—	3175	—	—	—	2960	—	—	—	—	—	—	—	32942	30		
Aprilie	"	93466	40	59360	—	3773	—	—	—	5734	—	14750	—	—	—	—	—	—	—	600	—	—	—	—	—	152	—	300	—	178135	40
Mai	"	183290	60	—	—	3484	—	—	—	5734	—	16600	—	1285	—	2886	—	—	—	1182	—	504	80	—	—	200	—	—	—	215166	40
Junie	"	131623	50	—	—	3548	—	8272	—	11734	—	15300	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	—	6929	50	700	—	3192	25	182299	25	
Iulie	"	184229	98	800	—	2808	—	—	—	20968	—	10500	—	679	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	210	—	1380	—	221605	48
August	"	19120	10	860	—	69617	—	—	—	3000	—	17400	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	950	—	—	—	111947	10
Septemb.	"	81417	65	880	—	17112	—	8150	—	5734	—	11200	—	9906	25	21474	40	—	—	280	—	212	50	—	—	320	—	875	—	157761	80
Octombrie	"	66765	30	1700	—	128190	10	—	—	8234	—	4500	—	12500	—	5900	—	14754	—	1780	—	—	—	—	—	140	—	—	—	24463	40
Noembrie	"	147038	85	59400	—	4565	—	—	—	10734	—	17500	—	1827	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2050	—	1200	—	254982	10
Decembrie	"	198511	20	42320	—	25009	80	—	—	5734	—	19000	—	5390	—	3971	—	16000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	315036	—
Total general:		1529996	98	419885	—	455534	45	40714	—	105308	—	170400	—	54420	75	45460	40	38576	50	21074	75	717	30	9626	80	7173	—	12126	25	2910064	18

Bilanț:

Intrate : 2.911.444.19 Lei
 Eșite : 2.910.964.18 "

Sold: 480.01 Lei

Director administrativ: (ss) Andrei Pora.

TABLOU STATISTIC

de studenții locuitori în „Căminul Casa Invățătorilor“ în anul școlar 1925/26.

Facultatea	Fii de învățători membrii ai „Fondului Gh. Lazăr				Fii de funcționari publici și privați		Fii de preoți		Fii de industriași și comercianți		Fii de agricultori		Total	Observări
	Bursieri	Semi-bursieri	Bursieri ai Statului	Solvenți	Bursieri ai Statului	Solvenți	Bursieri ai Statului	Solvenți	Bursieri ai Statului	Solvenți	Bursieri ai Statului	Solvenți		
	ai „Fondului Gh. Lazăr”													
Drept	1	31	—	37	2	13	3	11	2	2	2	22	126	Bursieri în bani ai Statului 17—
Medicină	2	7	—	9	—	1	—	1	2	1	—	2	25	
Litere și filozofie	2	3	—	3	—	1	—	—	—	—	3	—	12	
Științe	1	—	—	2	—	—	—	1	—	—	1	3	8	
Acad. de comerț	—	10	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	18	
Farmacie	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2	—	—	4	
Conservator	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Total:	6	51	—	60	3	15	3	13	5	5	6	27	194	

In anul școlar 1925/26, au fost în Cămin 117 studenți, fii de învățători.
Cluj, la 10 Iulie 1926.

Dir. adm.
Andrei Pora.

Societatea Fondul „Gheorghe Lazăr“.

Raportul Comitetului pe anul 1925/26.

Se împlinesc în aceste zile 6 ani, de când învățătorimea ardeleană a pus baza societății Gheorghe Lazăr, condusă de gândul de a veni în ajutorul acelor colegi, cari își trimit fiii la învățătura înaltelor școli din Cluj.

Întorcându-ne cu gândul și făcând o scurtă privire retrospectivă asupra activității noastre, precum și asupra rezultatelor obținute, în cursul celor 6 ani, credem că nu exagerăm, când constatăm că, cu toate greutățile începutului, și cu toate piedecile ce în mod fatal ni-s'au pus în drum, societatea s'a achitat în mare parte de angajamentele fixate și și-a îndeplinit într'o măsură apreciabilă scopurile pentru care a luat ființă.

Aceasta, credem, o simțesc mai cu seamă colegii noștri din toate județele, fiii lor fiind împărțiți în locul întâiu, de roadele ostanelilor noastre și de beneficiile, care au rezultat de pe urma străduințelor noastre colective.

În adevăr, de șase ani încoace, an de an conducerea societății noastre a căutat să facă eforturi considerabile, câte odată, chiar peste puterile ei momentane, numai și numai ca să poată satisface cât mai multe cereri venite dela membrii săi. Grație acestei solitudini, numărul beneficiarilor a sporit cu fiecare an, cu toate că sumele de bani reclamate erau tot mai mari în urma scumpirii articolelor de traiu, atunci când veniturile societății nu se sporeau, căci cotizația de membru, este și astăzi aceeași, ca și la data întemeierii societății, adică 1% din leafa de bază anuală pentru fiecare membru.

Firesc ar fi fost, deci ca societatea să împartă ajutoare tot mai puține pentru membrii săi, căci veniturile ei nu sporeau cu nimic. Cu toate acestea ea a procedat învers. Și pentru ca să se evidențieze aceasta, credem a demonstra și cu cifre.

În toamna anului 1921, bursele studenților fii de învățători primiți în Căminul Casa Învățătorilor erau de 400 Lei lunar, iar semibursele de 200 Lei lunar. În anul 1922, bursele erau de 600 Lei, iar semibursele de 300 Lei lunar. În 1923 bursele 800 Lei, semibursele 400 Lei, în 1924 bursele de 1000 Lei, semibursele 500 Lei, iar în 1925 bursele de 1200 Lei lunar, semibursele de 600 Lei lunar.

Prin urmare în cinci ani, valoarea acestor ajutoare acordate de societatea noastră pentru fiii membrilor săi, a sporit neconținut în sume, iar numărul beneficiarilor nu s'a redus ci a crescut, căci după cum se poate vedea în Tablourile statistice, publicate în fiecare an odată cu dările de seamă, numărul bursierilor și semibursierilor a crescut succesiv, ajungând în anul școlar, care s'a încheiat la numărul de 62, din totalul de 117 fii de învățători, cât au fost plasați în Cămin. Și să nu

se uite, că cotizațiile membrilor, cum pomeneam, au rămas aceleași, adică 1% din leafa de bază anuală, întocmai ca și în anul 1921, data întemeierii societății.

Întrebarea se pune acum, în ce chip a putut societatea să facă față acestor angajamente, și cum și-a putut echilibra veniturile sale cu cheltuelile?

În fața acestei întrebări, credem a fi în interesul și folosul societății noastre, răspunzând cu toată francheța, că n'am fost în situațiunea de a acoperi cheltuelile angajate, ci a trebuit să apelăm la ajutorul asociației noastre învățătoresți, pentruca să ne salveze din situația ce ni-se crease, împrumutând dela aceasta suma considerabilă de 158.000 Lei.

Dacă n'am contractat o datorie și mai mare care natural ar fi trebuit să corespundă la angajamente și sarcini mărite în fiecare an, aceasta se datorește faptului că încassarile au sporit și ele cu fiecare an, în urma împrejurării și faptului îmbucurător, că membrii și-au achitat și ei la rândul lor ceva mai regulat cotizațiile, grație sprijinului primit dela Ministrul Instrucțiunii, care a ordonat încassarea taxelor, pe cale oficială, și grație sprijinului efectiv, acordat de Inspectoratele și Revizoratele școlare, cărora ne simțim datori să le exprimăm și cu aceasta ocaziune cele mai vii mulțumiri.

În nici un caz însă, după modesta noastră părere, nu se poate aduce Comitetului de conducere nici o învinuire pentru aceasta nereușită bugetară, căci acesta a făcut din partea sa toate eforturile omenești posibile, pentru procurarea mijloacelor materiale necesare în vedere satisfacerii integrale a angajamentelor luate. Calculul nostru a fost cât se poate de real. Societăm astfel: Societatea are 2600 membrii activi înscrși în Registrele sale. Dacă toți aceștia și-ar fi achitat regulat cotizația de membrii, societatea încassă anual peste 300 000 Lei, care sumă ar fi fost absolut corespunzătoare și suficientă pentru acoperirea angajamentelor luate. Dar regretul nostru este și acum acelaș ca și altădată, membrii nu și-au achitat cotizațiile regulat și atunci în mod fatal societatea nu și-a putut nici ea la rândul său, ca să și îndeplinească acele angajamente.

În fața acestei stări de lucruri, pentru conducerea societății nu rămâne decât aceste două alternative: ori reduce simțitor numărul burselor, ori sporește cotizațiile membrilor. Fără una sau alta din aceste soluțiuni nu mai poate continua, căci ar însemna să ducem societatea la faliment. De acea chiar cu aceasta ocaziune, vom avea să hotărîm la punctul fixat în ordinea de zi a acestei adunări, unde ne ocupăm cu modificarea statutelor, despre care lucru vom vorbi mai detaliat în continuarea acestu raport.

Dacă aceasta latură a expunerii noastre, ne poate aduce și inspiră o oarecare îngrijorare, dar care se poate soluționa

totuși favorabil, în schimb sufletul nostru întreg este pătruns de o adâncă bucurie și înviore în fața marelui eveniment care a adus în sfârșit o deplină confirmare a năzuințelor noastre de 6 ani încoace în jurul luptei pentru recunoașterea drepturilor noastre imprescriptibile relativ la Căminul Casa Învățătorilor din Cluj, care a format timp de atâția ani centrul nostru de preocupări și eforturi. Parlamentul țării, deci cel mai competent factor al vieții de stat; a înfăptuit legea prin care Societatea noastră este pusă în posesiunea Căminului Casa Învățătorilor din Cluj, atribuindu-i deodată dreptul de a conduce și administra aceasta instituție în conformitate cu Statutele. Până acum drepturile noastre asupra acestei instituții, ne erau recunoscute pe cale administrativă, Ministerul Instrucțiunii acordându-ne prin decizia sa No. 8697 din 1920, autorizațiunea de a conduce Căminul în conformitate cu Statutul aprobat de el. Mai târziu, prin anul 1924, societatea noastră constituită sub regimul vechilor legi, și-a dobândit titlu de persoană juridică, în baza legii Mârzescu, care recunoaște ca persoane juridice toate societățile culturale, ori cu alt caracter, a căror funcționare eră autorizată pe baza legilor acelu regim vechiu.

Aveam prin urmare până acum asigurările a două confirmări sprijinite pe legi în vigoare, și sub garanția aceasta ne-am continuat activitatea timp de 6 ani. Cunoscând cerbicia adversarilor noștri implacabil, noi nu ne-am îndestulit nici cu atâta. Am stăruit mai departe și am perseverat în năzuința noastră, de a concretiza în formele cele mai precise acest drept, până când ni s'a recunoscut posesiunea acestei instituții pe cale legislativă. Astfel în No. 73 dela 29 Martie 1926, s'a promulgat legea No. 1495, în baza căreia Societatea Gheorghe Lazăr, întră definitiv în posesiunea Casei Învățătorilor din Cluj, pe care o conduce și administrează în mod suveran după Statutele Căminului.

Cu aceasta ocaziune s'a reglementat definitiv, printr'o Convențiune raporturile noastre cu Universitatea din Cluj. Se știe de toți, că încă în anul 1920, Ministerul a restituit aceasta instituție corpului didactic primar, cu aceea obligațiune însă, ca să asigurăm Universității din Cluj, educațiunea tinerilor din Căminul nostru. Noi dela început am primit cu simpatie aceasta dispozițiune a Ministerului cu atât mai vârtos, cu cât intervenția Universității din Cluj în materie de studii, educație și disciplină, asupra fiilor noștri, am socotit-o totdeauna ca un element constructiv în opera noastră de a da țării oameni cât mai luminați și ordonați, din sânul tagmei noastre. Acest principiu impus de Minister și adoptat cu simpatie și de noi, l'am formulat în 1921, într'o Convențiune, care a și fost pusă în aplicare timp de 5 ani. În acest interval am făcut experiența plăcută, că ea a dat roade satisfăcătoare, și acum cu ocaziunea

legiferării dreptului nostru de posesiune, conducere și administrare, asupra Căminului, am crezut tot atât de bine și necesar, ca să ne gândim la o definitivă precizare a Convenției cu Universitatea. Ea s'a și făcut și se găsește anexată la lege, făcând parte integrantă din aceasta. În forma în care se găsește astăzi cu putere de lege, ea nu se atinge de dreptul nostru de posesiune, de conducere și de administrare asupra Căminului: ci caută mai mult să reglementeze chestiunea educativă și disciplinară pentru studenții din Cămin. Noi ținem să declarăm și cu acest prilej, că colaborarea cu Universitatea, în jurul conducerii Căminului, a fost o idee aproape de sufletul nostru, și că înțelegerea realizată cu aceasta înaltă instituție culturală ne servește spre mândrie și nădejde, dreptul nostru asupra Căminului fiind astfel recunoscut și de acest aeropag înalt al vieții noastre de Stat. Dar în aceaș vreme facem apel călduros către această Cetate culturală, ca la numirea Directorului de studii și educațiune pentru studenții noștri, plasați în Căminul Casa Invățătorilor, să țină seama de o dorință a noastră, aceea de a desemna totdeauna oameni cu o înaltă și largă înțelegere a rostului acestui post, profesori universitari, cari știu să aprecieze cum se cade năzuințele unor colegi ai lor mai mici, să-și deschidă sufletul pentru toate gândurile noastre cinstite, și din prisosul sufletesc și moral ce viața i-a înzestrat, să verse cu dărnicie și iubire în sufletele fiilor noștrii, ajutându-ne cu statul și fapta, de câte ori călătorim pe drumul, care duce spre realizări folositoare nouă și societății. În acest profesor noi dorim să avem un sfetnic și povățuitor permanent, a căru ajutor să-l resimțim în toată activitatea noastră. Dacă aceste considerațiuni, vor fi luate în seamă, la numirea persoanei pentru acest loc, suntem siguri, că armonia cea mai desăvârșită va stăpâni la conducerea Căminului, și fiii noștrii vor simți și se vor desvoltă în atmosfera unui mediu prielnic a cărei înriurință va folosi în toată viața lor postuniversitară. Noi din parte-ne făgăduim a fi la înălțimea acestor postulate, căutând a nu profana pentru nimic în lume principii de o morală atât de superioară.

Ca o consecință firească a acestor înviri aduse pe seama instituției noastre, dar și ca o măsură pentru adaptarea cât mai practică a Statutelor la stările reale, am crezut a fi timpul ca să venim acum, cu ocaziunea acestei adunări generale, cu propuneri concrete pentru anumite modificări atât ale Statutelor societății cât și ale Statutului de administrare pentru Casa Invățătorilor. Aceasta necesitate emanează și din experiența făcută de șase ani. Într'adevăr, Statutele aceste au fost făcute în anul 1920. Multe din dispozițiile cuprinse întrânsele, după experiența acestor ani, s'au dovedit a fi ne practice, și unele fără putință a fi puse în aplicare așa cum se găsesc. Ici-colea apoi au lacune, cari produc dificultăți. Ca și după aplicarea unei legi, astfel am văzut și noi că ele necesită unele modificări. De acea

avem onoare a propune aceste modificări, pe care le-am pus în concordanță și cu noua lege, și cu noua convențiune. La punctul special din ordinea de zi, Raportul nostru va arăta amănunțit acele modificări, care le propunem.

O faptă îmbucurătoare mai putem aduce la conștiința membrilor noștri. Dl Onisifor Ghibu, care a deținut timp de 5 ani ocupată locuința directorului în Căminul Casa Invățătorilor, în detrimentul scopului pentru care aceasta instituție a fost creiată, sfârșit constrâns de rigoriile legii, a trebuit să evacueze aceasta locuință. Imrejurările între care s'a produs aceasta evacuare, socotim a nu le mai scrie pe hârtie, din considerațiuni de interese superioare. Amintim doar că, prezicerile noastre de atâtea ori repetate, s'au implinit cu exactitate matematică, și că atunci când ne-am hotărît să punem capăt acestei stări de lucruri — am pus, pentru că noi aveam la baza acțiunii noastre dreptatea și legea. De pe urma acestui fapt, capacitatea căminului a crescut astfel, că în loc de 177 locuri câte avea în anul 1924/25, ele au fost înmulțite la 193 în anul 1925/26, deci un plus de 16 locuri.

Și acum ne revine trista datorie de a aduce la cunoștința colegilor noștri, decedarea neașteptată și fulgerătoare a celui dintâiu Președinte al Societății noastre *Dr. Gheorghe Vilt*. Defunctul, a condus timp de aproape 6 ani aceasta societate cu toată competența și autoritatea, imprimându-i dela început caracterul de progresare și garanție. Personalitatea lui, totdeauna gata pentru înbrățișarea operelor de bunăstare morală și umanitate, a inspirat dintru început încredere și nădejde, iar sufletul său blând și nobil, domină și creă totdeauna atmosfere senine din care se desprindeau îndemnurile cele mai nobile. Societatea noastră, cu ocaziunea tristului desnodământ, l'a declarat mortul său, ca un modest prinos de recunoștință pentru serviciile aduse. Cu acest prilej ținem deasemenea să-i aducem prinosul de recunoștință al dascălimii din Ardeal, al cărei sfătuitor cuminte și sincer a fost în toate ocaziile, și să-i cerem dela D-zeul milelor, ca sufletul lui blând și drept să-l așeze cu cei drepți.

*

Și acum ocupându-ne de partea pur administrativă amintim că Comitetul a ținut în cursul anului în total patru ședințe. În aceste ședințe s'a ocupat cu chestiunile administrative, care erau la ordinea zilei. Totalul Incassărilor pentru Societate au fost de 2.911.444,19 Lei, iar al cheltuelilor de 2.910.964,18 Lei. De altfel cassierul general va prezenta raport special.

Spunând aceste aprecierii on. adunări Generale, ne rugăm să binevoiți a da descărcarea cuvenită, atât Comitetului central, cât și cassierului.

Cluj, la 1 August 1926.

Em. Eremie,
v. președinte.

Andrei Pora,
secretar.

Raportul.

Casierului „Fondului Gheorghe Lazăr“ despre starea cassei la 31 Decembrie 1925, către adunarea generală ținută la 29 August 1926 în Brașov.

Onorată Adunare Generală.

În 2 August 1926 s'au implinit 6 ani de când „Fondul Gheorghe Lazăr“ a luat ființă din inițiativa câtorva oameni preocupați de viitorul învățătorimei române, care abia scăpase din cătușele, ce o ținuseră în neputința de a se manifesta. Creierea acestui fond s'a impus în momentul când învățătorimea română a intrat în folosința Casei Învățătorilor. Casa învățătorilor a cărei menire a fost și este a ocroti pe fiii de învățători, cari urmează la studii mai înalte și academii, trebuie susținută. Susținerea Casei Învățătorilor reclamă resurse materiale, de care învățătorimea română eră lipsită total, doar' insufletirea îi mai rămase. Însă aceasta insufletire și coeziune a fost destul, ca Societatea „Fondul Gheorghe Lazăr“ să i-a ființă și cu ea deodată și creierea Fondului să fie fapt implinit.

Dacă însă vom avea în vedere, că acest fond a cărui menire e atât de nobilă, a luat ființă precum am amintit, din un spirit de jertfă mai înalt al învățătorimei; dacă vom lua în considerare și faptul, că acest fond n'a fost ajutat de nimeni, nu s'au gândit mulțimea îmbogățitorilor de războiu și alți mulți norocoși fii ai banului, de a da din prisosul lor pentru acest fond; dacă vom lua deci în considerare că acest fond, fără de nici un ajutor din afară, bazat numai pe cotizațiile membrilor, totuși în acești 6 ani a ajutat pe atâția fii de învățători, prin acordarea an de an a o mulțime de burse și ajutoare și a subvenționat și susținut pe lângă ajutorul statului și Casa Învățătorilor, atunci, să avem speranță, că în timpul cel mai apropiat, când toată învățătorimea se va concentra în jurul acestei instituțiuni, va fi fără îndoială și mai mult în situația de-a ajutată pe membrii săi, avizați la sprijin moral și material.

Cu toate aceste însă durere și astăzi se mai găsesc învățători cu concepții înguste și egoiste, cari nu vor să înțeleagă rostul acestui fond. Nu vreau să înțeleagă, că deși neavând copii, ajutând Fondul Gheorghe Lazăr, ajutură pe copiii colegilor lor, cari având familii grele și numeroși copii de purtat la școală, Fondul Gheorghe Lazăr e o binefacere pentru ei.

Aceste reflexii le scriu sub impulsul ce mi l-a sugerat mai multe scrisori primite în timpul din urmă, dela mai mulți membri ai fondului, cari cu o anumită indignare în scris, care nu poate să le facă cinste, renunță pe motive neserioase dela calitatea de membrii activi ai fondului.

Însă toate aceste cazuri sporadice, nu trebuie că ne descurajeze, știut lucru fiind, că majoritatea învățătorimei, care nu

e egoistă, ci e plină de idealism și dragoste colegială, va ști să-și salveze și susțină instituțiile, care numai cinste îi fac și îi vor face.

Căci privind Chestia din punct de vedere material chiar, cotizația anuală e atât de de neînsemnată, încât cred, că acest fapt nu va putea împiedeca pe nimenea ca să nu se facă membru acestui fond a cărui roade sunt atât de evidente. Prin urmare, apelăm și de astădată cu toată încrederea și insistența la întreaga învățătorime, nu numai Ardeleană, ci și la învățătorimea din întreaga țară, ca să se înscrie în șirul membrilor acestui Fond, ca astfel toți uniți să putem duce la bun stârșit în timpul cel mai scurt scopurile fixate.

După aceste constatări de ordin reflexiv, îmi dați voie să trec la acea parte a raportului, unde voi arăta gestiunea anului, pe timpul dela 1 Iulie până la 31 Decembrie 1925, după poziția conturilor, atât la intrate cât și la eșite, unde voi avea ocaziunea să arăt și dovedesc cu exactitate, iar D-voastră să constatați felul cum s'au încasat taxele, cum s'au augmentat fondul din alte venituri, precum și de cheltuielile ce au fost în decursul anului de gestiune dela 1 Iulie la 31 Decembrie 1925.

Și acum înainte de a trece în materia care ne preocupă, țin să amintesc, că darea de seamă despre gestiunea anului trecut o facem numai pe jumătate de an din motivul, că gestiunea Casei Învățătorilor se face pe an școlar, așa Fondul Gheorghe Lazăr, care are legătură imediată cu Casa învățătorilor pe care o subvenționează și-i transpune bursele și semibursele, făcând darea de seamă pe an școlar, nici când nu eră o consonanță între dările de seamă și socoteli. Astfel pentru a curmă odată acest inconvenient am hotărât, ca în anul acesta darea de seamă să se facă dela 1 Iulie până la 31 Decembrie 1925, urmând ca pe anul viitor, gestiunea să se facă cu 1 Ianuarie 1926 pe un an întreg, ca și gestiunea Casei Învățătorilor.

1. Cotizația de 1% a lefil de bază, sau taxa de membru activ al fondului.

Și de astă dată trebuie să arăt cu o deosebită satisfacție, că până când în anul de gestiune 1924—1925 s'au încasat din taxa de membri 172.329 Lei 50 bani, în jumătatea de gestiune a anului 1925, s'au încasat din taxe 204.204 Lei. Deci e un semn, că deși cu greu, însă progresăm față de trecut și în privința încasării taxelor.

Acest fapt avem să-l mulțumim interesului crescând al membrilor, cât mai vârtos și D-lori vevizori școlari, cari și până acum ne-au dat tot concursul D-lor prețios în jurul încasării taxelor, iar din județele unde nu s'au încasat, ni s'au făcut promisiuni, că se vor încasa în timpul cel mai scurt.

Și acum fiindcă a fost vorba de încasarea taxelor, cred că nu va fi de prisos a arăta On. Adunări Generale, felul încasării

taxelor după județe, apoi numărul celor înscriși și restanțele ce sunt neincasate pe anii 1921—1925, când apoi vom putea fi în poziția a constată și aceea, că din fiecare județ câți membri s'au înscris și unde s'au făcut plătirile mai regulat. Iată deci :

- Jud. Alba : Membri înscriși 75, restanțe 22 224 Ler.
- Jud. Arad : Membri înscriși 526, restanțe 122.580 Lei.
- Jud. Bihor : Membri înscriși 46, restanțe 9158 Lei,
- Jud. Brașov : Membri înscriși 45, restanțe 11.003 Lei.
- Jud. Caraș-Severin : Membri înscriși 184, restanțe 37.788 L.
- Jud. Cluj : Membri înscriși 90, restanțe 5452 Lei.
- Orașul Cluj : Membri înscriși 43, restanțe 4131 Lei.
- Jud. Ciuc, Membri înscriși 11, restanțe 1080 Lei.
- Jud. Făgăraș : Membri înscriși 173, restanțe 33.019 Lei.
- Jud. Hunedoara : Membri înscriși 140, restanțe 45.696 Lei.
- Jud. Mureș : Membri înscriși 75, restanțe 1851 Lei.
- Jud. Maramureș : Membri înscriși 27, restanțe 4184 Lei.
- Jud. Năsăud : Membri înscriși 132, restanțe 19250 Lei.
- Jud. Odorheiu : Membri înscriși 202, restanțe 23.182 Lei.
- Jud. Sălaj : Membri înscriși 47, restanțe 10.712 Lei.
- Jud. Satumare : Membri înscriși 193, restanțe 61.045 Lei.
- Jud. Sibiu : Membri înscriși 76, restanțe 1432 Lei 50 bani.
- Jud. Someș : Membri înscriși 61, restanțe 15 518 Lei.
- Jud. Târnava-Mare : Membri înscriși 55, restanțe 9129 Lei.
- Jud. Târnava-Mică : Membri înscriși 60, restanțe 8975 Lei.
- Jud. Timiș-Torontal : Membri înscriși 133, restanțe 15511 L.
- Jud. Treiscaune : Membri înscriși 119, restanțe 21459 Lei.
- Jud. Turda : Membri înscriși 104 restanțe 15237 Lei.
- Jud. Brăilă : Membri înscriși 1, restanțe —
- Jud. Botoșani : Membri înscriși 1, restanțe —
- Jud. Ismail : Membri înscriși 1, restanțe 545 Lei.
- Jud. Mehedinți : Membri înscriși 1, restanțe 160 Lei.
- Jud. Neamțu : Membri înscriși 2, restanțe 240 Lei.
- Jud. Vâlcea : Membri înscriși 1, restanțe 72 Lei.

Prin urmare după cele ptermerse putem constată, că astăzi avem 2604 membri activi, față de anul trecut, cu 57 membri mai mulți. Suma restanță din taxa de membri, dela 1 Ian. 1921 până la 31 Dec. 1925 e de 500.973 Lei 50 bani, o sumă destul de considerabilă, care dacă se va putea încasa, am ajunge să mărim în mod simțitor fondul neatacabil și s'ar putea da mai multe burse și ajutoare pentru fiii de învățători lipsiți de ajutoare materiale.

Precum am amintit și anul trecut, cauza, că s'au adunat și se adună restanțe din an în an, e că cea mai mare parte dintre domnii membri ai fondului nu au satisfăcut îndatoririi de a achită taxele regulat.

Una dintre cele mai grele probleme de rezolvit ce a avut comitetul fondului, fără îndoială a fost, chestia încasării taxelor.

Chestia aceasta a dat mult de gândit comitetului, căci în lipsa de bani nu se puteau satisface angajamentele luate de a da burse și semiburse fiilor de învățători și subvenție Casei învățătorilor. În sfârșit după diferitele încercări de-a încasa taxele, în vara anului 1924 s'a exoperat ordinul Ministerial dat către Inspectoratele Regionale și revizoratele școlare, prin care aceste foruri sunt învitate a reține taxele din leafa tuturor învățătorilor, cari sunt înscriși membri ai Fondului Gheorghe Lazăr. Aceasta dispoziție a dat bune rezultate, căci precum se vede, numai în jumătatea a II-a a anului 1925 s'au încasat peste 200 000 Lei. Revizoratele școlare au început să încaseze taxele restante, dela unele sosind în întregime și în parte, iar dela celelalte avem asigurări, că se vor încasa în timpul cel mai scurt, așa, că ajungând la curent, nu va fi greu pentru nimenea să achite o sumă ce variază între 72—120 Lei anual și astfel și fondul va ajunge în situația de a satisface scopurile ce și-a propus a realiza.

Deci, în vederea, realizării acestor nădejdi frumoase și cu aceasta ocaziune ținem să mulțumim D-lor revizori școlari pentru dragostea și deosebitul interes ce au arătat față de instituția tinără, care cu toate greutățile începutului cu cari a avut să lupte, a știut și până acum să-și arate roadele binefăcătoare. Tot cu această ocaziune facem apel la toți membrii, ca să-și achite taxele la fond regulat, făcând totodată și propogandă între colegii, cari nu sunt înscriși, ca să între în șirul membrilor fondului, ca astfel aceasta instituție având la dispoziție resurse materiale să-și poată îndeplini scopurile, care și-a propus a le realiza.

2 Colecte.

În acest an de gestiune n'au mai incurs la fond din listele de colecte ce se lansase în anul 1921. Prin urmare se poate privi ca încheiată aceasta colectă pentru fond. Despre rezultatul acestei colecte întreprinse și despre sumele incurse la fond s'a făcut dare de seamă detaliată în raportul din anul 1923, 1924 și 1925.

3. Donații benevole.

Afară de taxele de membru și colecte, Fondul Gheorghe Lazăr s'a mai augmentat cu donații benevole și anume:

Dela dl. Petru Rusu s. rev. școlar Tebea, jud. Hunedoara 15% din vânzarea a lor 28 broșuri „Imbrățișarea meseriilor“.

Dela D-na Virginia Feldrihan, inv. Cojocna, jud. Cluj, suma de 185 Lei colectată cu ocaziunea unei adunări a subsecției Cojocna, deci în total 235 Lei.

4. Cotizația de 25% din venitul curat al producțiilor școlare.

Fondul Gheorghe Lazăr în anii de gestiune trecuți se augmentă și din cotizațiile de 25% a producțiilor școlare. De astă dată însă trebuie să constat cu durere, că în acest an de gestiune n'a intrat nimic din astfel de cotizații.

Înțelegem situația peste măsură dificilă și grea a învățătorilor noștri în jurul întreținerii școalelor primare, mai cu seamă rurale, însă cu toate acestea apelăm la simțul de jertfă a învățătorimei noastre și o rugăm să nu dea uitării aceasta instituție și din venitul producțiilor școlare să verse 25% și pentru fondul Gheorghe Lazăr, care este al tuturor învățătorilor.

5. Interese capitalizate.

Fondul s'a mai augmentat în acest an de gestiune și cu dividendă în suma de 20 Lei, ce a rezultat după cuponul 1924 dela una acțiune a Fondului Gh. Lazăr, donată de corpul didactic din Bonțida, jud. Cluj.

Mai departe s'a augmentat cu suma de Lei 996 interesele ce au rezultat după banii depuși la Banca Învățătorilor din Cluj cu libelul Nr. 83 și 66; deci dividende cu interese capitalizate în total 1016 Lei.

6. Diverse.

La acest cont a mai încurs suma de 340 Lei și anume: Cont Curent ridicat dela Banca Învățătorilor 150 Lei. Apoi abonamente pentru Revista „Învățătorul” și taxele de membru la Asociația Generală a învățătorilor trimise din partea membrilor 190 Lei.

Cu aceasta ajungând la sfârșitul părții I. a raportului, în care am arătat amănunțit proveniența, felul și modalitatea încasării a sumelor intrate la casieria Fondului Gheorghe Lazăr, voi arăta în partea a II a felul cheltuielilor ce a avut fondul în anul de gestiune I/VII—31/XII 1925.

1. *Burse și semiburse.* În anul de gestiune I/VII—31/XII. 1925 s'a plătit Casei Învățătorilor burse și semiburse pentru fiii de învățători, cari urmează la Universitatea din Cluj și sunt primiți în Casa Învățătorilor, suma de 103125 Lei.

2. *Subvenții pentru Casa Învățătorilor.* Tot în acest an de gestiune s'a dat subvenție Casei Învățătorilor suma de Lei 74949 Lei 47 bani, care sumă s'a folosit pentru trebuințele Casei Învățătorilor.

2. *Ajutoare.* În anul de gestiune I/VII—31/XII 1925, ajutoare nu s'au dat.

4. *Tipărituri.* Tot asemenea nu s'a cheltuit în acest an de gestiune nici pentru tipărituri, deoarece acele s'au procurat în anul de gestiune anterior.

5. *Cheltuieli de birou.* La această poziție s'au cheltuit 471 Lei și anume: pentru timbre, hârtie, rechizite de scris și spese de poștă avute cu trimiterea sumelor de bani și a scrisorilor.

6. *Diurne și remunerații.* La acest cont s'a achitat suma de 17460 Lei și anume: 7000 Lei remunerație casierului general pentru munca depusă zilnic pentru administrarea fondului; 2500 Lei. D lui Cornel Ageu student, remunerație pentru munca ce a

depus în calitate de subsecretar la Casa Învățătorilor pe timpul dela 15 Oct.—31 Dec. 1924, iar restul de 7960 Lei s'au dat funcționarilor fondului pentru mai multe deplasări ce s'au făcut în chestia Casei Învățătorilor la București și în alte locuri, precum și pentru deplasările ce au făcut delegații câtorva județe la ședința comitetului fondului Gheorghe Lazăr, ce s'a ținut în 13 Sept. 1925.

7 *Diverse*. La acest cont se arată o sumă de 23.833 Lei, care s'a spesat în modul următor: D-lui Dr. Fabius avocat, spese în chestia procesului avut cu d-l Dr. O. Ghibu, 1968 Lei. Băncii învățătorilor replătire din contul curent 21.675 Lei. Abonament pentru rev. Învățătorul și taxe pentru Asociația Învățătorilor trimise din partea unor învățători membrii ai fondului 190 Lei, total: 23 833 Lei.

În urma acestora demonstrând și justificând fiecare cont atât la intrate cât și la eșite în liniamente generale și amănunțit, cred totuși, că pentru scoaterea mai bine în evidență a intratelor și cheltuielilor, va fi consult, ca să fac un bilanț numai cu cifre, ca astfel să se poată controla și constata mai bine starea Fondului „Gheorghe Lazăr” la finea anului 1925.

BCU Cluj / University Library Cluj

Intrate.

1. Soldul trecut de pe luna Iunie 1925	59.543 L 52 b
2. Cotizația de 1% sau taxa de membru	204.204 L — b
3. Colecte de liste	L — b
4. Donații benevole	235 L — b
5. Cot. de 25% a ven. curat dela prod. școlare	L — b
6. Interese capitalizate	1016 L — b
7. Diverse	340 L — b
Totalul intratelor	265.338 L 52 b

Eșite.

1. Burse și semiburse	103.125 L — b
2. Subvenție Casei Învățătorilor	74.999 L 97 b
3. Ajutoare	L — p
4. Tipărituri	L — b
5. Cheltuieli de birou	471 L — b
6. Diurne și remunerații	17.460 L — b
7. Diverse	23.833 L — b
Totalul cheltuielilor	219.888 L 97 b

Prin urmare, scăzând din totalul intratelor în anul de gestiune 1/VII—31/XII 1925, în suma de 265,338 Lei 52 bani, totalul cheltuielilor în suma de 219.888 Lei 97 bani, rămâne la 31 Dec. 1925 un sold de 45.449 Lei 55 bani, din care, suma de Lei 24.978 se află depusă la Banca Învățătorilor ca fond ne-

atacabil cu libelul No. 66, suma de 631 Lei se află depusă tot la Banca Invățătorilor cu libelul No. 83, iar restul de 19.840 Lei 55 bani se află în numerar în Cassa fondului.

Afară de aceasta fondul dispune de o acție dela Banca Invățătorilor în valoare de 250 Lei, donație făcută din partea corpului didactic din Bonțida jud. Cluj.

Înainte însă de a încheia aceasta dare de seamă, țin să amintesc, ca o pietate adusă memoriei Dr. Gheorghe Vilt fost primul președinte a fondului „Gheorghe Lazăr” și care calitate a și ținut-o cu multă vrednicie până în momentul decedării sale întâmplată la 20 Nov. 1925, când D-na Dr. Vilt a pus bază unei fundațiuni cu denumirea „Fundația Dr. Gh. Vilt”, fond neatacabil depuse cu libelul No. 301 la Banca Invățătorilor în suma de 26.487 Lei, cedându-l fondului „Gheorghe Lazăr.” Tot asemenea a mai cedat d-na Dr. Vilt Fondului „Gheorghe Lazăr” 20 de acțiuni de a Băncii Invățătorilor în valoare nominală a 250, total: 5000 Lei. Pentru acest dar adus fondului „Gheorghe Lazăr” și care fundație va eterniza pe veci memoria mult regretatului Dr. Gheorghe Vilt fost revizor, inspector școlar și primul președinte al fondului Gheorghe Lazăr, prietenul sincer al dascălilor, precum cu drept cuvânt accentuă la toate ocaziile și precum de fapt a și fost. Invățătorimea română pentru totdeauna trebuie să-i fie recunoscătoare ca celui dintâi întemeietor a Fondului „Gheorghe Lazăr”. Tot asemenea cu aceasta ocazie trebuie să-i mulțumim nemângâiatei văduve, D-nei Dr. Vilt membră fondatoare a fondului „Gheorghe Lazăr,” pentru gestul atât de larg și marinos dovedit față de instituția la care neuitatul D-sale soț a muncit cu atâta devotament și dragoste. De altcum în darea de seamă a anului viitor vom scrie mai pe larg despre destinația „Fundației Dr. Gh. Vilt.”

Onorată Adunare Generală! Dupăce a-ți auzit citindu-se acest raport amănunțit, făcut asupra casei fondului „Gheorghe Lazăr” pe timpul dela 1/VII—31 Dec. 1925, dupăce controlul și revidierea casei Fond „Gheorghe Lazăr” s'a făcut prin d-l controlor general, aflându-se în ordine cassa și toate operațiunile, precum și fiecare poziție dela intrate cât și dela eșite, justificându-se cu acte în regulă, rog adunarea generală să binevoiască a lua la cunoștință acest raport despre starea casei și a-mi da pentru anul de gestiune 1/VII—31 Dec. 1925 descărcarea cuvenită.

Cluj, la 31 Iulie 1926.

Petru Bura

Cassier Gen. al Fond. Gh. Lazăr.

„Căminul fetelor de Învățători“ Cluj.

Str. General Grigorescu No. 2.

Concurs.

În „Căminul Fetelor de Învățători“ din Cluj se primesc pe an. șc. 1926/27 cu întreținere: locuință, hrană bună, spălat, luminat, încălzit, baie, medic și medicină, un număr de 70 interne, cu preferință ficele învățătorilor, înscriși membrii ai Asociației generale a învățătorilor din Ardeal, Banat, ect, și cari fice urmează studii la vre-o școală secundară în Cluj.

Taxa de întreținere pentru an. școl. 1026/27 este fixată la :

12.500 Lei ficele Învățătorilor.

15.000 Lei pentru ficele acelor părinți, cari nu sunt învățători :

100 Lei taxa de uzaj și bibliotecă pentru fiecare internă !

Taxa de întreținere se va solvi în 3 rate și anume: Rata I-a la 15 Septembrie: Rata II-a la 15 Decembrie 1926 și Rata III-a la 15 Martie 1927, Taxa de uzaj și bibliotecă se varsă la 15 Septembrie. Părinții, cari nu sunt învățători, mai solvesc odată pentru totdeauna o taxă de lei 500 la Casseria Asociației generale a învățătorilor, la înscrierea fetei în Cămin. pentru prima oară.

Eforia are dreptul a ridica sau reduce taxele de întreținere, la caz că viața se va scumpi ori efteni cu mult peste prevederile avute.

Cererile pentru primire se vor înainta Direcțiunei Căminului Cluj, Str. General Grigorescu No 2., cel mai târziu până la 25 August 1925 anexând următoarele:

1. **Chitanța** cassierului Secției Asociației Inv. din Ardeal, Banat; ect. căreia aparține respectivul, despre achitarea cotizației pe an 1926.

2. **Copia Certificatului ori Dovadei**, că eleva a trecut cu succes clasa în an. școl 1925/26 legalizată de dirigintele școlii din loc.

3. **Declarație** iscălită în regulă, care se va trimite de Direcțiunea Căminului celor interesați, după ce va cunoaște adresa lor;

4. **Certificat medical**, că în comuna de unde vine nu e morb epidemic; Internele vor aduce cu sine; cel puțin 5 rânduri de albituri (schimburi); hainele esterne necesare; o saltea pt pae (străjac), în lungime de 1 m. 80 cm. și lățime 80 cm. (care se va umplea cu pae de institut și nu va mai fi reînăpoiată, rămânând proprietatea institutului, ca pe viitor internele să nu mai aibă grija a-o duce și aduce; 2 buc. cearceafuri albe pentru pat; 2 buc. cearceafuri de plapomă; 1 buc. plapomă ori țol gros de lână; 2 buc. perini mari, cu 4 buc. fețe, apoi periile

necesare; de dinți, ghete și haine, precum și 2 buc. lăcate Wertheim cu câte 2 cheițe cât mai complicate; lingură; linguriță; cuțit; 2 buc. pahare de apă și 3 buc. servete.

Saltea se va aduce numai de internele, cari vin prima dată în Cămin.

Pentru Cămin va aduce 1 buc. stergar de bucătăre și 1 buc. șervet.

La prezentarea în Cămin, elevele vor fi vizitate de medicul Căminului, iar cele aflate bolnave se vor respinge.

Eforia Căminului

Societate „Fondul Gheorghe Lazăr” Cluj.

Concurs.

Comitetul fondului „Gheorghe Lazăr” în baza art. 25 din statute, publică concurs pentru ocuparea a 197 locuri în căminul „Casa Învățătorilor” din Cluj, pe anul școlar 1926—27.

Unele din aceste locuri sunt gratuite, altele cu jumătate plata, iar restul cu solve. Solvele și semisolvele sunt a se achita lunar anticipativ. Reduceri la taxele de întreținere se pot face în cursul anului numai în două rânduri: la vacanțele de Crăciun și Paști, în cazul când studentul lipsește din cămin mai mult de 15 zile.

Pot înainta cereri fii membrilor activi ai Soc. „Fondul Gh. Lazăr”, cari urmează regulat studii la universitate, ori alte școli superioare din Cluj.

Doritorii de a obține unul din aceste locuri, vor înainta cererile însoțite de următoarele acte:

1. Certificat de naștere. 2. Certificatul de bacalaureat. 3. Certificat de bunăpurtare. 4. Extrasul de pe foaia de dare a părinților dela Administrația financiară ori Perceptorat. Certificatele date de primărie referitor la starea materială a părinților, nu se iau în considerare. 5. Certificat medical. 6. Certificat din partea primăriei despre averea mobilă a părinților, numărul membrilor familiei; orfanii vor alătură extrasul de moarte al tatălui și o copie după carnetul de pensiuine al mamei văduve. Acest carnet va fi alăturat și de acei concurenți al căror tată este pensionar. 7. Chitanța de a cassierul general al Soc. „Fondul „Gheorghe Lazăr”, prin care se dovedește că tatăl său este la curent cu cotizația de membru atât pe anul curent, cât și pe anii trecuți.

Bursarii și semibursarii anului 1925—26 își mențin bursele și semibursele și pentru anul școlar 1926—27, dacă și-au trecut examenele reglementare. Aceștia vor înainta numai o cerere, pentru menținerea bursei ori semibursei, anexând la aceasta

cerere certificatul de studii eliberat de Facultatea respectivă. Foștii solvenți vor înainta deasemenea numai o cerere și anexele dela p. 2. (certificat dela Facultatea respectivă) și p. 7.

Studentii primiți în Cămin vor avea locuința, masă (dejun, amiază, cină), luminat, încălzit și serviciu. Taxele de întreținere se vor stabili la timp.

Toți studenți primiți în Cămin, sunt obligați a cercetă regulat orele de cursuri și a se conforma Regulamentului intern al Căminului. Studenții bursieri nu vor putea ocupa funcții.

La intrarea în Cămin fiecare student:

1. Va dovedi înscrierea la Universitate.

2. Va plăti o taxă de 100 lei (unastă) pentru uzaj și bibliotecă, care sumă nu se mai restituie și o cauție de 100 lei, pentru chei care se restituie la sfârșitul anului.

3. Va aduce cu sine rufării necesare. Hainele de pat se dau dela institut. Fiecare student își va mai aduce cu sine de acasă o pernă cu două fețe, o plapomă, ori o pătură.

Cererile timbrate, împreună cu actele cerute se vor primi până la 30 August 1926 pe adresa: „Comitetul Fondului Gh. Lazăr“ Cluj, Casa Învățătorilor.

Cererile sosite după aceasta dată, sau lipsite de unul ori mai multe din actele cerute, nu se vor lua în considerare.

Cluj, la 15 Iulie 1926.

Emanuil Eremie,
v. președinte.

Andrei Pora,
secretar.

Cronică.

Pentru a fi lămuriti.

Atragem deosebita atențiune a colegilor asupra articolului „Pentru Vatra Școlară“ din numărul de față al revistei. Prin acest articol sunt respinse în mod demn câteva acuzațiuni nedrepte puse în sarcina conducătorilor învățătorilor ardeleni de către domnii inspector școlari C. Stan și P. Petrescu din Sibiu, acuzațiuni cuprinse în două articole apărute în revista „Vatra Școlară“ No. 13, 14 și 15. Ținem ca și la acest loc să comentăm puțin felul cum interpretează domnii inspectori din chestiune datoria ce și-au făcut-o conducătorii învățătorimei din Ardeal întru apărarea drepturilor legale ale colegilor și a indicării formei reglementare și cinstitute, când e vorba de a se înființa ceva prin învățători pentru învățători.

Intâie, d-l insp. C. Stan vorbind despre examenele de definitivat, dela care învățătorii ardeleni ar fi fost abătuți prin con-

ducătorii lor, amintește de avantajile pe care le-a avut învățatorimea ardeleană și pe care noi am fi voit (ne împruțăm d-l insp.) să dăinuim până la infinit. Durere însă că învățătorii ardeleni de ani de zile în loc de a lupta pentru respectarea avantajilor — de cari n'am avut niciodată parte — s'au războit din răsuputeri împotriva dispozițiilor abuzive și distrugătoare ale celor mai elementare drepturi legale câștigate prin muncă.

Dacă d-l C. Stan consideră de avantajii situația de drept, în care au fost așezați acei învățători ardeleni, cari au împlinit cu vârf și indesat toate condițiunile de pregătire prevăzute în legile locale, pentru a le fi garantată aceea situație, fie. Dar nu-l înțelegem pe d-l insp. Stan pentruce ne împruțăm, că noi am fi militat și dorit ca avantajile, care s'au bazat pe ceva specific, să fie menținute mai departe și pentru învățătorii ardeleni, cari n'au îndeplinit acel ceva specific, mai cu seamă începând dela anul 1921. Când am cerut noi, ca învățătorii ardeleni, cari au fost pregătiți după prevederile legale și reglementare, ce le dădeau dreptul să fie numiți în învățământ numai cu titlul provizor să nu-și facă examenul de definitivat? O singură literă scrisă, sau un singur cuvânt spus de noi în acest senz să ni-l dovedească d-l C. Stan și suntem gata să facem „*mea culpa*.” Atunci pentruce d-l insp. C. Stan se face a nu ști că noi am cerut respectarea de drepturi pentru acei învățători ardeleni, cari aveau acele drepturi și nici când n'au fost învățători cu titlu provizor? De altfel chiar din cifrele cele aduce d-l insp. se poate vedea cât de nebazate sunt învinuirile ce ni se fac. În întâiul an, când s'au introdus examenele de definitivat în Ardeal s'au prezentat foarte puțini candidați, căci în Ardeal erau pe atunci foarte puțini învățători ardeleni, cari au făcut școala normală, ce le dădea dreptul numai de provizorat la începutul carierii lor. În al doilea an au fost mai mulți. Și-l asigurăm pe d-l C. Stan că pe an ce trece vor fi tot mai mulți, dar nu din motivul, că noi n'am izbutit să schimbăm mersul firesc al lucrurilor. Pentruce a fost firesc să izbutim să se schimbe, s'a și schimbat. Doar aveți cunoștința d-le insp. de „Deciziunea” din Iarnă a Ministerului Instrucțiunii, unde se arată, cari dintre învățătorii ardeleni sunt legal obligați să facă examene de definitivat și cari nu. Vorba vine, cari au să se bucure de avantajii cât vor trăi și cari nu.

D-l insp. P. Petrescu în articolul „Aspecte contrastante în jurul unei idei frumoase“ pur și simplu răstălmăcește adevăratul senz și concepția justă și cinstită cuprinsă în circulara Asociației No. 35—926. în care ne arătam indignarea și protestam, ca o idee, la care visăm cu toții de mult, să înceapă a fi realizată printr'o procedură neordonată și deandoașale. I-a fost ușor d-lui insp. ca, — în c drele unui articol fluent și neted — să facă aceasta răstălmăcire, deoarece ca punct de mănecare reproduce din circulară numai concluzile ce i se par mai potrivite scopului ce urmărește. (Scopul; de a ridică și d sa un cap de acuză la adresa conducătorilor inv. din Ardeal). Dar retace motivele și explicările, care au premers acelor concluzii. Și apoi d-l insp. P. Petrescu se ferește să reproducă în articolul D-tale și hotărîrea luată la proces verbal în congresul din Timișoara cu privire la înființarea de sanatorii și pe care noi am arătat-o într'un articol publicat în rev. „Invățătorul“ No. 1—2 a. c. unde a fost analizată chestiunea sanatoriilor învățătoresți.

Dar ce să mai lungim vorba. Conducerea Asociației, care are răspundere, n'a putut să stee cu mâinile în sân și se tacă, când s'a început o acțiune fără să fie îngrădită într'o formă, care să garanteze și oblige răspunderea. Și apoi nu doream din capul locului, ca și aranjarea chestiunii sanatoriilor și amenajamentul din casele balneare să se prezinte în aspectul vieții și a traiului, ce s'a observat în ultimul timp în unele instituțiuni ridicate prin metoda și procedeul cu care s'a început și colecta pentru sanatorii. Motive mai palpitate, pentruce conducerea Asociației în privința sanatoriilor a avut atitudinea ce se știe, se pot vedea în articolul din corpul revistei.

În genere se poate constată un lucru. Domnii inspectori în articolele din chestiune, în ce privește pe învățătorii din Ardeal și conducătorii lor, n'au vorbit cu sinceritate și dragoste. Căci sinceritatea și dragostea cer obiectivitate și imparțialitate, singurele lucruri, ce sunt în stare să facă pe cineva să revie și să-și îndrepte greșelile, dacă atari greșeli există aeeva. Mai mult ni se pare, că domnii inspectori au căutat implicit să ia apărarea și să motiveze unele dispoziții și măsuri pripite dictate de **acela**, care niciodată n'a vrut să înțeleagă ce sunt drepturile câștigate și că orice lucru mai mare, pentruca să reușească pe deplin și să aibă o valoare integrală, trebuie înainte de toate să fie *studiat și plănuit*. Domnii inspectori și pe aceste meleaguri — așa se vede — vreau să dovedească, că știu și doresc să fie continuatorii mentalității aceluia, care i-a creat.

Unificarea organizațiilor învățărești din România.

Potrivit însărcinării date de Congresul ținut în zilele de 6, 7 și 8 Septembrie 1925 la Timișoara, comitetul central al Asociației noastre ardelenesti, a făcut pașii necesari, pentru unificarea tuturor organizațiilor învățărești din România, într-o puternică organizație pe țara întreagă, pentruca aceasta să fie un factor hotărâtor în chestiile care privesc școala primară în general și în legătură cu ea interesele corpului didactic primar. În scopul acesta a fost convocată la Brașov pe ziua de 1 Iulie c. o consfătuire a tuturor președinților organizațiilor învățărești, precum și alți colegi din întreagă țară. Din partea Asociației noastre a luat parte o delegație a Comitetului central în persoanele d-lor Traian Șuteu, Gavril Almășanu, Constantin Iencica și Gheorghe Stelea.

Delegația a mers cu un proiect gata alcătuit de către d-l Andrei Pora și Gavril Almășanu, proiect aprobat intru toate de către Comitetul central în ședința dela 27 Iunie c. Asociația generală a corp. did. primar din România a fost reprezentată prin președintele său d-l Vasile Păunescu, iar Societatea Instituturilor prin d-na Beiu-Palade. Au lipsit reprezentanții organizațiilor din Bucovina și Basarabia.

Consfătuirea a avut loc în sala de ședință a primăriei orașului, fiind de față și d-l Vasile Ivan preș. secției Brașov și alți câțiva membri ai com. centr. al secției Brașov.

Dupăce d-l T. Șuteu președintele Asoc. noastre în scurte cuvinte a arătat însemnătatea și scopul acestei conveniri, d-l Vasile Păunescu arată punctul de vedere și principiile fundamentale de care e călăuzită Asociația generală în vederea unificării tuturor organizațiilor învățărești din țară. Domnia-sa cește și explică un proiect de statut în care se preconizează o Asociație unică cu o singură conducere centrală, în care Asociațiile provinciale existente ar intra ca subdiviziuni și s'ar conduce după unul și acelaș statut al Asociației generale, în care ar fi înglobate toate.

Față de acest principiu din partea Asociației noastre s'a citit și analizat proiectul de statut în care se preconizează o uniune (federalizare) a tuturor Asociațiilor învățărește existente sub o singură conducere centrală, rămânând ca fiecare Asociație să se conducă în afacerile ei după statutul actual propriu și legătura uniunii fiind garantată printr'un statut special aparte.

Natural și unul și altul dintre cele două proiecte examinate cu ocazia acestei consfătuiri își are avantajile și desavantajile sale în ce privește statornicirea unei forță unitare, a feliului de manifestare și a garanții acestei unități de a nu putea fi știrbită dintr'o lature sau alta. De altfel ele pot fi cu adevărat înțelese și apreciate numai studiate în amănuntele lor.

Dacă Asociația noastră, în alcătuirea proiectului de unificare, a fost condusă de principiul uniunii (federalizării), aceasta se datorește faptului, că secțiile noastre județene fiind întrebate odată asupra acestei chestiuni, majoritatea și-a exprimat numai dorința federalizării.

Astfel stând lucrurile și în conferința dela Brașov ivinduse două puncte de vedere diferite ca formă, dar în fond și în dorință fiind aproape unul și același, și neputându-se ajunge de acord asupra formei, nu s'a putut redacta atunci nici un statut comun, care să servească ca bază de discuție și apoi să fie aprobat în adunările Asociațiilor. Delegații Asociației noastre au avut numai mandatul să susție proiectul aprobat de comitet și nici decum să iee și alte angajamente. Cu toate aceste a sosit timpul, ca învățătorimea de pe întreg cuprinsul țării să se prezinte ca o forță unitară și acest lucru numai suferă amânare, ci trebuie înfăptuit cât mai îngrabă.

Pentru aceea în adunarea generală dela Brașov problema unificării va fi obiect de discuție într'un punct special din program. Atunci se va discuta în amănunte proiectul Asociației noastre și se va cunoaște mai detaliat și proiectul Asociației surori și adunarea generală în sfârșit va fi în situația să-și spună cuvântul definitiv, că își menține punctul de vedere și principiul din trecut, ori găsește de cuviință a adopta un altul. Și tot în senzul acesta apoi îi se va da mandat și comitetului de felul cum are să lucreze pentru unificare. Dar unificarea trebuie făcută.

Redacția.

† **Stefan Bedelean.** În ziua de 31 Iulie a. c. a plecat pentru totdeauna din mijlocul nostru dascălul veteran Stefan Bedelean din com. Lunca, jud. Turda, în etate de 81 ani. Dela vârsta de 17 ani, când a intrat în învățământ, n'a părăsit școala și copiii, cari i-au fost dragi și timp de 42 ani a muncit în dierite comune din Munții Apuseni, ca un bun tovarăș de muncă pe ogorul cultural. Legea Afurisită alui Apponyi nu la cruțat nici pe dânsul și în anul 1907 a fost pensionat, fiindcă nu știa ungereste. El și cu cei din generația lui a' u fost cu adevărat făuritorii drumului, la capetul căruia se întrezărea visul ce s'a împlinit.

Toți cei împreștiați în marile orașe de cultură ai țării, eșii din scundele Școale primare românești din Cacova, Ocolișel, Runc, Lunca, sunt o zestre cinstită și apostolică a sufletului său de bun român și de om al datoriei.

Să-i fie țărâna ușoară.

E. E.

*

Nu e corect. În rev. „Școala Someșană“ No. 5—6 din 15 Martie c. d-l Ioan Moldovan revizorul județului Someș, prin Circulara No. 37 către întreg corp. did. primar din județ, cere învățătorilor să contribuie cu o sumă de 500 Lei în vederea

înființării de sanatorii pentru învățători. În aceasta circulară d-l I. Moldovan răstălmăcește înțelesul și adevărul unui fapt. Anume, dânsul, îndemnând pe învățători, să contribuie cu cele 500 Lei, afirmă, că ordinele din chestiune ale Ministerului se bazează pe hotărîrea congresului înv. din Timișoara. Și aceasta holărire d-l revizor o reproduce dintr'un articol apărut în No. 1—2 al rev. „Învățătorul“, în care tocmai se arată și motivă cu date și fapte, că acțiunea întreprinsă de Minister cât de înconstrucție stă cu hotărîrea dela Timișoara, adusă în chestia sanatoriilor.

Ne pare rău și nu ne-am așteptat, ca un revizor școlar să fie capabil de astfel de răstălmăciri și nu se pune de acord cu centrul Asociației în chestiunile ce privesc interesele învățătorilor. Și am rămas surprinși, ca un ordin circular de atare natură — ca al d-lui rev. I. Moldovan — a putut să fie publicat într'o revistă, care se mai intitulează și organ al Secției jud. învățăto-rești, când bine se știe, că centrul „Asociației“ s'a opus execu-tării ordinelor Ministerului tocmai pentru faptul, că în forma cum a fost concepută idea sanatoriilor de către minister, interesele învățătorimei nu se vedeau pe deplin garantate și știpleate, iar pe de altă parte eră și o jignire adusă prestigiului nostru ca tagmă, când la un lucru, care se făcea prin noi și pentru noi, învățătorimea n'a fost ascultată în ce formă are să fie organi-zată acțiunea. De sigur un astfel de procedeu, ca al d lui rev. I. Moldovean numai corect nu poate să fie.

*

Un învățător premiat de Academie. Academia Română în sesiunea din Iunie a. c. a acordat un premiu de 5000 lei d. *Marin V. Biciulescu* pentru: Socotelile lui Petrică, carte de arit-metică pentru cl. II. primară.

Premierea aceasta are o semnificație deosebită. Cea mai înaltă societate de cultură românească apreciază munca unui modest învățător, care prin activitatea sa literară a scris o fru-moasă pagină în istoria literaturii didactice românești. Fiind o fire iscoditoare, plin de râvnă de a se cultiva, d. Biciulescu a reușit să ne dea în anii după războiu o serie întreagă de cărți didactice (cărți de citiri, gramatică, aritmetică, geografie) pentru școalele primare, care la apariția lor, prin noutatea concepției străbătută de o adâncă înțelegere și dragoste pentru sufletul co-pilului, a câștigat păturele largi ale dăscălimii.

Acest câștig moral n'a fost privit cu ochi buni de cei cari își vedeau amenințate socotelile lor. Cu toate măsurile obicinuite în țara noastră pentru plasarea cărților de școală, vechii autori, cari în cele mai multe cazuri au galoane în ierarhia școlară, au putut constată nu fără puțină părere de rău, că învățătorii, cari țin la independența lor sufletească, folosesc cărțile acestui coleg merituos, vrednic să fie încurajat.

Apariția a d. Biciulescu în literatura didactică a fost un

indemn pentru monopolistii cărților de școală, făcându-i să-și cerceteze cu mai multă atenție lucrările, aducându-le cât mai multe îmbunătățiri.

Dacă d. Biciulescu la început putea fi privit ca un adversar pe piață, *premierea* lui de către Academie poate servi ca un indemn și o chemare, că autorii de cărți, mulțumindu-se și cu mai puțin câștig, să se nizuiașcă a îmbunătăți an de an lucrările lor.

Cei pătrunși de însemnătatea ce o are cartea scrisă și tipărită, cu condiții tehnice cât mai bune, suntem siguri, că se vor strădui a răspunde acestei așteptări.

*

† **Iacob Muntean**, învățător-director în Teiuș, a decedat la 1. Iunie a. m. în vârsta de 47 ani. Defunctul a fost un membru valoros al corpului didactic din județul Alba, aducând în nenumărate rânduri jertfe frumoase pentru promovarea culturală a tărânilor noastre și în special a comunei sale natale Teiuș, a cărei școală sub direcția lui a ajuns la o dezvoltare vrednică de laudă. Nu mai puțin a contribuit într-o largă măsură la solidaritatea colegială a fraților noștri învățători, fiind totdeauna pildă de împlinirea datoriilor către organizațiile noastre.

Odinească cu cei drepti! Al University Library Cluj

*

Cum vorbește un ministru din Anglia către învățători.
„Fiți plin de iubire, drepti, răbdători și perseverenți. Să aveți o idee modestă despre voi, dar o idee înaltă despre funcția voastră. Să nu treacă nici o zi, fără să învățați ceva, fie de la elevii voștri, fie din cărți, fie de la lumea în care trăiți. Hrăniți-vă sufletul citind zilnic din cărțile umane, din poezi, din istorici, din biografii: ei încălzesc inima și întăresc voința. În politică fiți alături de optimiștii, cari cred că lumea poate fi ridicată prin instituțiile bune și voi sunteți una din bunele instituții ale lumii“. Aceste cuvinte pot fi socotite ca adevăte „table ale legii“ și pentru învățătorul român.

*

O carte pentru tineretul italian. Din inițiativa amiralității italiene peste câteva zile se vor împărți între școlarii din întreaga Italie milioane de exemplare, dintr-o lucrare menită să instruiască tineretul asupra importanței trecutului și viitorului marinei italiene, rolul ei în războiul mondial, poziția Italiei ca putere mediteraneană, — necesitatea dezvoltării flotei mercantile și multe alte chestiuni de acelaș ordin.

Lucrarea, care tratează vre-o 72 de subiecte, conține numeroase episoade din războiu, de la manevrele navale, precum și din recenta debarcare a lui Mussolini la Tripoli. Acesta însoțește el însuși scrierea de câteva cuvinte în care spune: *E necesar să se creeze în mintea tineretului italian conștiința efor-*

turilor făcute de generația noastră, spre a apăra patria, a-i lărgi frontierele și a-i pregăti un destin măreț". Oare copiii României mari cât vor mai aștepta Istoria războiului de înregire, ilustrată și scrisă pentru ei?

Pentru intelectuali avem opera în trei volume a d-lui Kirîțescu. Cea pentru tinerime o așteptăm dela scriitorul cu condeiul cel mai ager, înfrățit la muncă cu pictorii noștri, cari au trăit marea epopee națională. Va fi așteptarea lungă?

*

Regulamentului pentru aplicarea legii învățământului primar. Abia după 2 ani dela promulgarea legii a apărut acest regulament, care în ce privește drepturile învățătorilor ardeleni nu aduce nici o precizare. Articolul 512 din regulament păstrează tot stilizarea vagă a legii: încadrările se vor face „în conformitate cu drepturile lor și cu dispozițiile legii de față.”

Până acuma s'au avut în vedere numai prevederile noui legi, iar vechile drepturi ale învățătorilor ardeleni au fost complet nesocotite. Dreptatea fiind de partea noastră, nădăjduim, că ea se va ridică triumfătoare deasupra răutății unor oameni.

Munca dascălului este atât de prost răsplătită, încât a-l mai prescurtă în drepturile lui, este o adevărată crimă. Cei cari sunt infipți adânc în bugetul Statului nu pot simți durerea sufletească și mizeria trupească a familiei unui dascăl dela țară.

Regulamentul dă deslușiri asupra funcționării unor instituții folositoare propășirii culturale și economice a poporului (cantine, cămine, case de economie școlară etc.), care pentru a putea funcționa se cere o singură condiție: învățătorul să poată trăi omenește din munca lui. Dacă această condiție nu este împlinită toate prevederile legii și regulamentului rămân simple dorințe și fală goală.

*

Agitația învățătorilor și profesorilor parlamentari. Cu prilejul distribuirii sporului, pregătindu-se o grea lovitură corpului didactic, toți profesorii parlamentari s'au strâns într'o consfătuire în sala secției III a Camerii. Acolo, în prezența fostului ministru P. P. Negulescu s'a examinat situația ce se creiază corpului didactic de toate gradele, prin greșita aplicare a sporului de 15 la sută la vechea leafă (greșită și rectificată ulterior) din 1914. Profesorii parlamentari au însărcinat pe d. prof. deputat V. V. Haneș să redacteze un memoriu către ministerul de finanțe

Iată acel memoriu:

„Reprezentanții parlamentari al corpului didactic, cu prilejul distribuției sporului pentru funcționarii publici, ne permitem a vă atrage binevoitoarea dv. atențiune asupra justelor revendicări ale profesurimii de toate gradele, cu privire la chipul cum se va aplica cota de 15 la sută asupra lefurilor de bază din vremurile normale.

Leafa învățătorimii de toate gradele nu este nici cea din 1914 (fiind greșită), nici cea rectificată din 1919 ci cea rectificată și fixată prin buget (deci prin lege) de guvernul din 1920 și 1921. Credem că chiar intențiunea dv, a fost să se ia drept bază, leafa normală a unui funcționar, degajată de toate sporurile adiționale (sporuri de scumpete, spor familiar, chirie, etc.) Și cum din 1914 nu s'a ridicat lefurile propriu zise ale funcționarilor publici, ci ele au fost majorate numai prin diverse sporuri; cum, dv. ați fixat anul 1914 ca o dată de când nu s'a mai făcut nici o schimbare în leafă a funcționarilor în genere și ați putut prevedea în redactarea deciziei dv. cazurile izolate, când — pentru repararea unor greșeli prea mari în retribuțiunea unor anumite categorii de funcționari, ca profesorii de toate gradele — ați fixat alte cifre mai normale, ca leafa de bază, care trebuie luată ca punct de plecare pentru socotirea nouilor sporuri.

De aceea vă rugăm să țineți seamă de lefurile noastre de bază, ca la toți funcționarii și acele lefuri de bază nu pot fi decât acele prevăzute actualmente în statele de leafă (fără sporuri, chirie etc.) și anume: învățător provizoriu 600 lei, inv. definitiv 700 lei, învățător înaintat 800 lei, învățător rural 1000 lei, institutor urban 1100 lei, prof. secundar 1600 lei.*

Memoriul e semnat de toți parlamentarii reprezentanți ai corpului didactic, independent de partidele politice.

D-nii deputați Bulfinschi și V. V. Haneș au fost delegați să prezinte ministrului de finanțe memoriul parlamentarilor profesori.

Școală primară la Bătrânețe. Școala Uniunii pentru luminarea poporului din Jugoslavia a avut în acest an un elev rar. Scolarul numit Matei Bubal, s'a născut în 1867 și a depus pe ziua de 7 Iunie a. c. la școala primară din Dervent examen particular din materia claselor I și II cu un succes deosebit. Sârguitorul elev nu se mulțumește însă numai cu aceasta și se prepară acum pentru examenul de clasa III și IV primară; el vrea, cu orice preț, ca înainte de a muri se termine cele patru clase.

Distincție meritată. Ministerul sănătății apreciind meritele neobositului dascăl d-l Leontin Terecu-Turcu, subvizor școlar al regiunii Zalău, a intervenit pe lângă Majestatea Sa pentru decorare. Zilele trecute d-l Turcu a și primit crucea „Meritul Sanitar“ cl. I. Distincția aceasta atât de frumoasă privește pe un tânăr dascăl român, care a dat pildă prin faptele sale frumoase și a arătat care e datoria dascălului român în zilele de azi. A muncit din greu, jertfiindu-și sănătatea tinerească în scopul de a regenera generația plâpândă, dând mână de aju-

tor echipelor medicale însărcinate cu combaterea boalelor sociale, organizând cu concursul medicilor anchete medicale în școli, luptând din răputeri pentru introducerea principiilor de igienă în școală a organizat echipe de cercetaș din comuna Hida și Baica pe care le-a condus cu multă destoinicie. A ținut conferințe din domeniul igienei, ajutând medicii prin prepararea terenului în lupta contra boalelor sociale. Este tipul adevăratului dascăl român, care trebuie să fie totodată și apostol. Ii dorim vrednicului coleg să-i dăruiască D-zeu vigoare trupească, pentru a se bucura de rodul muncii sale.

*

Trei gemeni: Horia, Cloșca și Crișan. Soția colegului Iuliu Todoran, din Bii, jud. Târnava-Mică, a născut trei gemeni cărora le-a dat numele de Horia, Cloșca și Crișan, toți trei sunt sănătoși. Ministerul Ocrotirilor Sociale i-a votat un premiu. Dorim celor trei feciorași să crească mari și să ajungă să facă fapte vrednice de eroii naționali ale cărora nume le poartă.

*

Congresul Asociației generale a corpului didactic primar din Vechiul Regat, se va ține anul acesta în zilele de 5, 6 și 7 Sept. c. la *Cernăuți*. Colegii noștri din Vechiul, Regat întocmai ca și noi, vor dezbate diferite probleme relative la situația materială și morală a corpului didactic primar din țară, apoi probleme cari sunt în strânsă legătură cu mersul general al școlii și învățământului. O chestiune care agită pe colegii noștri, pe cum ne agită și pe noi, este acea a unificării organizațiilor învățătoresți din România. Să sperăm că de data aceasta se va putea împlini vechiul deziderat al masei dascălești, de a ne vedea strânsi într'o puternică organizație, care să reprezinte interesele acestui corp de slujbași ai Statului, decât ori vor cere interesele lor.

*

12000 copii criminali în Rusia. „Vecernaja Gazeta“ din Moscova anunță că în Rusia sovietică lucrează în prezent 300 de comisii, care cercetează actele criminale ale persoanelor minore și în special ale copiilor. Acestor comisii au fost înaintate 35.000 cereri, prin care se dau în judecată peste 52.000 minori.

50 la sută din vinovați au comis furturi, iar restul banditisme și omoruri. Misiunea comisiilor este să lupte energic contra acestor decăderi și să lucreze în special în direcția unei îndreptări pedagogice.

*

D-l Mihail Sadoveanu profesor universitar. D-l Mihail Sadoveanu va fi numit profesor de literatura populară la Universitatea din Iași.

Această numire este încoronarea muncii celui mai frumos și puternic prozator al nostru.

C. Iencica.

Cărți, Reviste.

Dare de seamă, asupra învățământului primar din județul Mureș. Neobositul revizor școlar al jud. Mureș, *d-l Ieronim Puia*, într'o broșură de 80 pagini, ne prezintă tot cecece s'a făcut în județul său, pentru promovarea învățământului primar în anul școlar 1934/25. Publicare acestei cărți, răspunde unui ordin oficial al Ministerului Instrucțiunii, dar mai răspunde — și aceasta este partea frumoasă, — unui ordin al conștiinței acestui harnic revizor și colaboratorilor săi pricepuți. Broșura se ocupă foarte amănunțit cu toate problemele din domeniul acestui învățământ și probează cu cifre și date realizările îndeplinite, precum și cele pe cale de a fi rezolvite în scurtă vreme. Ne gândim, că dacă am putea avea din toate județele noastre ardelenesti, câte o astfel de serioasă și conștiințioasă dare de seamă de învățământul popular, cu câtă ușurință am putea găsi și constata cauzele, care au determinat un progres în anumite direcții și în acelaș timp, cauzele care se pun în calea acestui progres, și cât de ușor am putea atunci, să îndepărtăm acele cauze. Un studiu temeinic, făcut prin omeni ai școlii, pe baza dărilor de seamă, ca și aceea a jud. Mureș, ar fi cea mai ideală contribuție la luminarea și direcționarea atâtor chestiuni din domeniul învățământului pentru popor. Pilda a dat-o revizorul Ieronim Puia, ajutat de sigur de ajutorii săi, între cari ne gândim în locul întâiu la colegul nostru Vasile Idu. Ceilalți n'au decât să-l urmeze, ca să se creeze temelia, pe care o vom utiliza în mersul nostru ascendent spre o epocă de mai bine.

Cărți didactice aprobate. Ministerul Instrucției a aprobat cu decizia dela 26 Iunie a. c. Nr. 831 următoarele cărți didactice de prof. *Iuliu Vuia*.

1. *Agricultura generală* pentru cl. V. a cursului primar, despre care referatul oficial zice: *Lucrarea este foarte bine întocmită, clar scrisă și conținând foarte puține provincialisme. Va fi un manual de mare preț.*

2. *Legumicultura, Pomicultura și Viticultura* pentru clasa VI., despre care refer. oficial scrie: „Lucrarea este întocmită conform principiilor prevăzute în programa analitică. Manualul va servi nu numai în școală elevilor, dar și la gospodăria sâtenilor. Manualul este foarte reușit și se recomandă a se aprobă.“

3. *Creșterea și îngrijirea animalelor* pentru cl. VII a cursului primar, despre care referatul oficial zice: „Lucrarea dlui prof. Vuia privită în total este de o importanță deosebită pentru pluggăria românească și în speranța că autorul ținând seamă de observațiunile făcute, sânt cu credința nestrămutată că va deveni o carte de mare viitor.“

Cărțile vor apare în Tipografia Diecezană din Arad.

TABLOU

de studenții plasați în cursul anului școlar 1925/26
în Căminul „Casa Invățătorilor“ Cluj

Numele	Ocupaținea părinților	Județul	Facultatea	Anul			Solvant	Religiunea	Observări
				Bursier al Fond. Gh. L.	Sembursier al F. Gh. L.	Bursier al Statului			
Virgil Stelea	inv.	Făgăraș	Drept.	II	da	—	—	gr. o.	
Aurel Petri	"	Năsăud	Med.	II	da	—	—	gr. c.	
Aurel Pampu	"	Sibiu	Lit. și fil.	III	da	—	—	"	orf. de tată
Teofil Bugnariu	"	Someș	"	II	da	—	—	"	
Filaret Cristea	"	Arad	Științe	I	da	—	—	gr. o.	
M. S. Crișan	"	Alba	Med.	I	da	—	—	gr. c.	orf. de tată
Emil Deva	"	Târnava-Mică	Drept.	III	—	da	—	"	"
Romul S. Oniga	"	Turda	"	III	—	da	—	"	"
Romul Tăucean	"	Arad	"	II	—	da	—	gr. o.	
Petru Budescu	"	Carăș	"	III	—	da	—	"	
Coriolan Ciucur	"	Arad	"	I	—	da	—	"	
Traian Benția	prof.	Făgăraș	"	I	—	da	—	"	
Octavian Popa	catichet	Făgăraș	"	I	—	da	—	gr. c.	
Coriolan Aslău	inv.	Hunedoara	"	IV	—	da	—	gr. o.	
Tiberiu Șeviciu	"	Arad	"	IV	—	da	—	"	
Emil Nicoră	"	Alba	"	IV	—	da	—	gr. c.	
Dumitru Ioan	"	Sibiu	"	III	—	da	—	gr. o.	
Teodot Istrate	"	Năsăud	"	III	—	da	—	gr. c.	orf. de tată
O. Ciobata	"	Arad	"	I	—	da	—	gr. o.	
Flaviu Micu	"	Someș	"	IV	—	da	—	gr. c.	o. de ambii p.
Vict. Simonetti	"	Târnava-Mică	"	IV	—	da	—	"	
Aurel Lupan	"	Sătmar	"	IV	—	da	—	"	
Leontin Horea	"	Sălaj	"	IV	—	da	—	"	
Aurel Bidianu	"	Someș	"	I	—	da	—	"	
Carol Hadnagy	"	Odorheiu	"	I	—	da	—	ref.	
Gavril Deac	"	Onorheiu	"	I	—	da	—	"	
Sever Ardelean	"	Arad	"	II	—	da	—	gr. o.	
Ioan Stoia	"	Sibiu	"	I	—	da	—	gr. c.	
Virgil Popianoș	"	Făgăraș	"	II	—	da	—	gr. o.	
Ionel Bratu	"	Sibiu	"	I	—	da	—	"	orf. de tată
Iacob Deac	"	Turda	"	III	—	da	—	gr. c.	
Liviu Puticiu	"	Timiș	"	II	—	da	—	gr. o.	
Octavian Boș	"	Brașov	"	I	—	da	—	"	
Victor Tans	"	Brașov	"	II	—	da	—	"	
I. C. Spătariu	"	Arad	Med.	II	—	da	—	"	
Aurel Blașiu	"	Timiș	"	II	—	da	—	"	
Viorel Rusu	"	Hunedoara	"	II	—	da	—	"	
Ioan Graur	"	Sălaj	"	I	—	da	—	"	

Numele	ocupația părinților	Județul	Facultatea	Anul	Bursier al Fond. Gh. L.	Bursier al F. Gh. L.	Bursier al Statului	Solvent	Religiunea	Observări
					—	—				
Olimpiu Morar	inv.	Târnava-Mică	Med.	I	—	da	—	—	gr. c.	
Vasile Stoica	"	Sibiu	"	I	—	da	—	—	gr. o.	
M. Râmneanțu	"	Timiș	"	I	—	da	—	—	"	
Emil Iepureanu	"	Năsăud	Drept.	I	—	da	—	—	gr. c.	
Gh. Munteanu	"	Făgăraș	Lit. și fil.	III	—	da	—	—	"	
Corneliu Tabic	"	Arad	"	III	—	da	—	—	gr. o.	
Sabin Budu	"	Someș	"	IV	—	da	—	—	gr. c.	
Al. Bărbat	"	Făgăraș	Ac. dec.	III	—	da	—	—	gr. o.	
Emil Butnariu	"	Brașov	"	II	—	da	—	—	"	orf. de tată
Adrian Nicoară	"	Hunedoara	"	III	—	da	—	—	"	
A. Gyarmathy	"	Odorheiu	"	II	—	da	—	—	unit.	
Nicolae Patachi	"	Sibiu	"	I	—	da	—	—	gr. o.	orf. de tată
Gh. Andron	"	Târnava-Mare	Drept.	I	—	da	—	—	"	
Ioan Nagy	"	Sătmar	"	II	—	da	—	—	gr. c.	
D. Ghergulescu	"	Caraș	Ac. de c.	II	—	da	—	—	gr. o.	
Aladăr Molnár	"	Odorheiu	"	I	—	da	—	—	ref.	
Ioan Tănase	"	Sibiu	"	I	—	da	—	—	gr. o.	
Zeno Velceanu	"	Caraș	"	II	—	da	—	—	"	
Tache Vace	"	Macedonia	"	I	—	ad	—	—	"	
Ciprian Birta	"	Caraș	Drept.	V	—	—	da	—	"	orf. de ambii p.
Victor Dobocan	"	Sălaj	"	III	—	—	da	—	gr. c.	
Virgil Dalea	"	Caraș	"	III	—	—	da	—	gr. o.	
Emil Tămaș	"	Sălaj	"	IV	—	—	da	—	gr. c.	
Tiberiu Guleșiu	"	Arad	"	III	—	—	da	—	gr. o.	
Corn. V. Agen	"	Arad	"	III	—	—	da	—	"	
Ioan Braicu	"	Năsăud	"	IV	—	—	da	—	gr. c.	
Gh. Horea	"	Sălaj	"	II	—	—	da	—	"	
Jidav Severianu	"	Hunedoara	"	II	—	—	da	—	"	
Remus Branga	"	Hunedoara	"	III	—	—	da	—	gr. o.	
Aurel Lepa	"	Timiș	"	II	—	—	da	—	"	orf. de tată
Al. Darko	"	Odorheiu	"	II	—	—	da	—	unit.	"
S. Tr. Covaciu	"	Arad	"	V	—	—	da	—	gr. o.	
Eugen Albu	"	Alba	"	V	—	—	da	—	"	
Victor Baci	"	Năsăud	"	V	—	—	da	—	gr. c.	orf. de ambii p.
Valentin Bude	"	Someș	"	IV	—	—	da	—	"	
G. Kierscher	"	Târnava-Mare	"	III	—	—	da	—	ev. t. a.	
Ioan S. Basarab	"	Hunedoara	"	I	—	—	da	—	gr. o.	
Absolon Todea	"	Turda	"	III	—	—	da	—	"	
Teodor Frențiu	"	Caraș	"	III	—	—	da	—	"	
Robert Trausch	"	Târnava-Mare	"	III	—	—	da	—	ev. t. a.	
Victor Pop	"	Sălaj	"	III	—	—	da	—	gr. c.	
Sabin Bololoiu	"	Caraș	"	IV	—	—	da	—	gr. o.	

Numele	Ocupațiunea părintilor	Județul	Facultatea	Anul	Bursier al Fond. Gh. I.	Bursier al F. Gh. I.	Bursier al Statului	Solvenți	Religiunea	Observări
					—	—	—			
Liviu Moldovan	inv.	Arad	Drept.	IV	—	—	—	da	gr. o.	
Vasile Bell	"	Maramureș	"	III	—	—	—	da	gr. c.	orf. de tată
Otto Kierscher	"	Târnava-Mare	"	I	—	—	—	da	ev. t. a.	
Virgil Petri	"	Năsăud	"	II	—	—	—	da	gr. c.	
Ioan Horea	"	Sălaj	"	III	—	—	—	da	"	
Cor. Burian	"	Timiș	"	II	—	—	—	da	gr. o.	
Aurel Daina	"	Caraș	"	II	—	—	—	da	"	
C. P. Străin	"	Caraș	"	I	—	—	—	da	"	
Remus Telescu	"	Timiș	"	II	—	—	—	da	"	
Corneliu Radu	"	Hunedoara	"	V	—	—	—	da	"	
Laurențiu Budu	"	Someș	"	II	—	—	—	da	gr. c.	
Aurel Ereimeiu	"	Năsăud	"	IV	—	—	—	da	"	
Corneliu Pop	"	Mureș	"	IV	—	—	—	da	"	
Macedon Petri	"	Năsăud	"	IV	—	—	—	da	"	
Liviu Hurubean	"	Neamț	Med.	II	—	—	—	da	"	
Ioan V. Muntean	"	Târnava-Mică	"	III	—	—	—	da	"	
Emil Ereimeiu	"	Năsăud	"	III	—	—	—	da	"	
St. Homorodeu	"	Someș	"	II	—	—	—	da	"	
Gavril Biró	"	Odorheiu	"	I	—	—	—	da	unit.	
Simeon Lucaciu	"	Alba	"	I	—	—	—	da	gr. c.	
Ștefan Nagy	"	Alba	"	I	—	—	—	da	ref.	
Corneliu Todea	"	Turda	"	II	—	—	—	da	gr. o.	
Ernest Szaner	"	Timiș	"	II	—	—	—	da	r. c.	
Eugen Ceontea	"	Mureș	Lit. și fil	II	—	—	—	da	gr. o.	
Hubert Gross	"	Năsăud	"	I	—	—	—	da	ev. l.	
H. Brantsch.	"	Sibiu	"	IV	—	—	—	da	ev. t. a.	
Horațiu Bandu	"	Caraș	Științe	II	—	—	—	da	gr. o.	
Alexă Jianu	"	Timiș	"	IV	—	—	—	da	"	
Vasilă Ijac	"	Caraș	Consv.	IV	—	—	—	da	"	El a fost inv.
Petru R. Naghi	"	Sătmar	Ac. dec	III	—	—	—	da	gr. c.	
Ioan Adămoiu	"	Ifov	"	III	—	—	—	da	gr. o.	
Miron Șerb	"	Sibiu	"	III	—	—	—	da	"	
Emil Domocoș	"	Bihor	"	II	—	—	—	da	"	
Gustav Knopp	"	Cluj	"	II	—	—	—	da	ev. t. a.	
Carol Roth	"	Sibiu	Ac. de com.	II	—	—	—	da	ev. t. a.	
Diogen Linția	prof.	Caraș	"	II	—	—	—	da	gr. o.) Primesc bursa
Septimiu Domșa	inv.	Alba	"	II	—	—	—	da	gr. c.) in b. dela Stat
Ioan Kori	econ.	Timiș	Drept.	IV	—	—	—	da	r. c.	
Septimiu Roșu	notar	Hunedoara	"	II	—	—	—	da	gr. o.	
Ioan V. Toda	preot	Hunedoara	"	III	—	—	—	da	"	
Tiberiu Rusu	preot	Timiș	"	III	—	—	—	da	"	
Virgil Voicu	funcț	Brașov	"	III	—	—	—	da	"	

Numele	Ocupațiunea părinților	Județul	Facultatea	Anul	Bursier al Fond. Gh. L.	Semibursier al F. Gh. L.	Bursier al Statului	Solvent	Religiunea	Observări
Al. Herțeg	morar	Alba	Drept.	II	—	—	da	—	gr. c.	
Ioan Câmpianu	preot	Hunedoara	"	III	—	—	da	—	gr. o.	
Ioan Socaciu	croitor	Târnava-Mică	"	I	—	—	da	—	gr. c.	
Cosman Gh.	econ.	Arad	"	I	—	—	da	—	gr. o.	
Ștefan Șinca	pant.	Timiș	Med.	II	—	—	da	—	r. c.	
Ġ. Sebestyén	com.	Turda	"	II	—	—	da	—	ref.	
Victor Capesius	med.	Sibiu	Farm.	I	—	—	da	—	ev. a. b.	
Aurel Rusu	com.	Brașov	"	I	—	—	da	—	gr. o.	
Gh. Mureșan	econ.	Sătmar	Lit. și fil.	III	—	—	da	—	gr. c.	
Alexandru Ionel	"	Năsăud	"	V	—	—	da	—	"	
Vasile Bolca	"	Alba	"	II	—	—	da	—	"	
Ioan Secula	"	Arad	Științe	I	—	—	da	—	gr. o.	
Gh. Rusu (Năsăud)	"	Năsăud	Drept.	III	—	—	da	—	gr. c.	
Ioan Opriș	"	Someș	"	IV	—	—	da	—	"	
Petru Macavei	funcț.	Hunedoara	"	I	—	—	da	—	"	
Virgil Fulicea	"	Făgăraș	"	I	—	—	da	—	"	
Aurel Penția	notar p.	Timiș	"	II	—	—	da	—	gr. o.	
Virgil Racovițau	preot	Turda	"	I	—	—	da	—	gr. c.	
Petru Bruda	econ.	Făgăraș	"	I	—	—	da	—	gr. o.	
Ioan Cristea	"	Târnava-Mică	"	I	—	—	da	—	gr. c.	
R. Ardeleanu	"	Jugoslavia	"	IV	—	—	da	—	gr. o.	
Ioan Haller	"	Târnava-Mare	"	II	—	—	da	—	"	
Octavian Micu	funcț.	Sibiu	"	I	—	—	da	—	"	
Aron Crișan	econ.	Arad	"	I	—	—	da	—	"	
Ioan Chiorean	funcț.	Alba	"	II	—	—	da	—	gr. c.	
Virgil Dobrota	preot	Sibiu	"	IV	—	—	da	—	gr. o.	
Ștefan I. Pop	"	Năsăud	"	IV	—	—	da	—	gr. c.	
Ġh. Borcoman	econ.	Târnava-Mare	"	I	—	—	da	—	"	
G. Russu (Br.)	măcelar	Brașov	"	III	—	—	da	—	gr. o.	
Carol Cașai	econ.	Someș	"	III	—	—	da	—	gr. c.	
Gregoriu Șimon	funcț.	Târnava-Mică	"	III	—	—	da	—	"	
Simeon Bârză	econ.	Târnava-Mare	"	IV	—	—	da	—	gr. o.	
Nicolae Ursu	"	Timiș	"	II	—	—	da	—	"	
Ioan Lazăr	"	Târnava-Mică	"	IV	—	—	da	—	"	
Sabin Puta	"	Arad	"	III	—	—	da	—	"	
I. I. Sălăgianu	prof.	Arad	"	III	—	—	da	—	gr. c.	
Anton Pașca	preot	Someș	"	III	—	—	da	—	"	
Gherasim Olariu	econ.	Sibiu	"	IV	—	—	da	—	gr. o.	
P. Hălmăgean	"	Arad	"	I	—	—	da	—	"	
Ioan Ciolac	"	Timiș	"	III	—	—	da	—	"	
E. T. Orbonaș	"	Hunedoara	"	III	—	—	da	—	"	
A. Gyengye	preot	Maramureș	"	III	—	—	da	—	gr. c.	

Numele	Ocupațiunea părinților	Județul	Facultatea	Anul	Bursier al Fond. Gh. L.	Sembursier al F. Gh. L.	Bursier al Statului	Solvent	Religiunea	Observări
Liviu Timbus	măcelar	Hunedoara	Drept.	IV				da	gr. c.	
Victor Belciug	econ	Năsăud	"	II				da	"	
Nicolae Bota	preot	Bihor	"	IV				da	"	
Anton Nera	econ.	Murăș	"	III				da	"	
Carol Meseșan	jud.	Sălaj	"	II				da	"	
Al. Kovács	"	Bihor	"	II				da	ref.	
Florea Florentiu	econ.	Alba	"	I				da	gr. o.	
Emil Crișan	preot	Cluj	"	I				da	gr. c.	
Ioan Popp	"	Năsăud	"	II				da	" o.	
Ioan Șenchea	med.	Făgăraș	"	I				da	gr. o.	
Ștefan Popa	econ.	Sibiu	"	I				da	"	
Iosif Stoia	"	Timiș	"	I				da	"	
C. Munteanu	preot	Turda	"	II				da	"	
Victor Nicola	"	Turda	"	II				da	"	
T. Popoviciu	notar	Timiș	"	I				da	"	
Ștefan Suceava	preot	Năsăud	"	I				da	"	
R. Ardelean	funcț.	Arad	"	I				da	"	
Gherasim Belciu	"	Timiș	"	II				da	"	
Ioan Guga	preot	Jugoslavia	Med.	II				da	"	
Adam David	econ.	Jugoslavia	"	II				da	"	
D.-tru Negoescu	"	Argeș	"	I				da	"	
Eugen Pacu	croitor	Arad	"	I				da	"	
Ionel Berzovan	funcț.	Arad	"	I				da	"	
Rom. Rebreanu	"	Năsăud	Lit. și fil.	IV				da	gr. c.	
Augustin Iuga	econ.	Someș	Științe	III				da	gr. o.	
N. Ardelean	"	Hunedoara	"	III				da	"	
Avram Chirca	"	Sibiu	"	III				da	"	
Virgil Galea	preot	Alba	"	III				da	gr. c.	
Erneszt Pildner	farm	Făgăraș	Farm.	I				da	ev. t. a.	
Dorin Banciu	"	Sibiu	"	I				da	gr. o.	

Cluj, 9 Iulie 1926.

Andrei Pora
director administrativ.